

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

Ἀρχισυντάκτης : Ἀριστέδης Κ. Οἰκονόμος

ΤΟΜΟΣ 9^{ος} — ΕΤΟΣ 9^{ον}

1881 — 1882

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ, ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 12.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΘΗΣΙΜΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ.

Τὸ ἐπιτήδευμα, ὅπερ ἕκαστος ἀσκεῖ, ἔχει εἰδικὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐπιρροήν. Ἄλλα ἐπιτηδεύματα προσαρμόζονται πλείοτερον πρὸς τὴν μακροζωίαν καὶ ἄλλα πλείοτερον πρὸς τὴν βραχυζωίαν. Διότι ἡ ζωὴ φθείρεται ἀναλόγως τοῦ περιέχοντος ἐν ᾧ λειτουργεῖ. Κακοὶ ὑγιεινῆς ὄροι ἐξ ἅπαντος ἀνοίγουσι ταχύτερον τὸ βασίλειον τοῦ Πλούτωνος εἰς τοὺς θνητούς, καὶ τ' ἀνάπαλιν ὀρθὴ ὑγιεινὴ ἀναπτύσσει πλείοτερον τὸν μέσον τῆς ζωῆς αὐτῶν ὄρον.

Κατὰ τὸν Κ. Neison, ὑπολογίσαντα 1,147,243 ἔτη συλλήβδην ζωῆς ἀπὸ παρατηρήσεων τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀλληλασφαλιστικῶν ἐταιριῶν ἐν ἔτει 1872, ἐπὶ ἑκατὸν ἀνθρώπων ἀσκούντων ἕκαστον τῶν κατωτέρω σημειουμένων ἐπιτηδεύματων, ἡ μέση κατ' ἔτος θνησιμότης ἔχει ὡς ἑξῆς. Κατὰ τὴν μεταλλευτικὴν 1,80 ἐὰν ἐξάγωσι σίδηρον : 1,82 ἐὰν ἄνθρακα : 1,99 ἐὰν κασίτερον : 2,50 ἐὰν μόλυβδον : 3,17 ἐὰν χαλκόν. Κατὰ τὴν μεταλλουργικὴν 1,39 — 1,80 ἐὰν ἐργάζωνται τὸν σίδηρον : 1,61 — 1,99 ἐὰν τὸν κασίτερον : 2,13 — 2,17 ἐὰν τὸν χαλκόν : 2,30 — 2,50 ἐὰν τὸν μόλυβδον. Κατὰ τὴν κεραμικὴν 2,57. Κατὰ τὴν σιδηροδρομικὴν 1,66 ἐὰν εἶναι ἐπιστάται τῆς σιδηροδρομικῆς ἑλξεως : 1,69 ἐὰν ὑπάλληλοι γραφείου : 1,79 ἐὰν ὁδοτηρηταί : 1,90 ἐὰν θυρωροὶ τῶν ἀμαξῶν καὶ φύλακες τῶν φραγμῶν : 2,06 ἐὰν μηχανικοὶ καὶ θερμασταί. Κατὰ τὴν περὶ τὰς τροφὰς βιομηχανίαν 1,80 ἐὰν ἀλαντοπῶλαι : 1,89 ἐὰν ἰχθυοπῶλαι : 1,98 ἐὰν κρεο-

πῶλαι: 2,25 ἂν ὄρνιθοπῶλαι: 2,15 ἂν ζυθοπῶλαι: 2,50 ἂν οἰνοπῶλαι καὶ πνευματοπῶλαι: 2,45 ἂν κάπηλοι καὶ παντοπῶλαι: 2,70 ἂν διευθύνται ξενοδοχείων. Ἡ θνησιμότης τῶν ἐπομένων ἐπιτηδευμάτων ὑπελογίσθη ὡς ἑξῆς μὲν, ἂν εἶναι προσηλωμένοι σταθερῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν οἰκογενείας: κηπουροὶ 0,93, θαλαμηπόλοι 1,67, ἀμαξηλάται 1,84, ὡς ἑξῆς δὲ, ἂν ἐξασκῶσι κατὰ τύχην τὰ ἔργα αὐτῶν: κηπουροὶ 1,12, θαλαμηπόλοι 2,66, ἀμαξηλάται 2,62. Ἐπὶ τῶν ἐλευθερίων λεγομένων ἐπαγγελμάτων παρατηρήθη ἡ ἑξῆς θνησιμότης: ἱερεῖς διαμαρτυρομενοὶ 1,06, ἱερεῖς τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας 1,10, ἱερεῖς καθολικοὶ 1,83, δικηγόροι 1,19, ἰατροὶ 1,29, χειροῦργοι καὶ φαρμακοποιοὶ 1,91.

Ἀπὸ ἐτέρων παρατηρήσεων, στηριζομένων εἰς τὴν πείραν σημαντικῆς ἐν Σκωτία ἐταιρίας ασφαλιστικῆς τῆς ζωῆς προκύπτει ἡ ἐπομένη κλίμαξ θνησιμότητος κατὰ τὰ κατωτέρω ἐπιτηδεύματα ἐπὶ χιλίων ζώντων: 12 γεωργοὶ, 15 ὑποδηματοποιοὶ καὶ ὕφανται, 16 παντοπῶλαι, 17 κλειδοποιοὶ καὶ ξυλουργοὶ, 20 μεταλλευταί, 21 ἄρτοποιοὶ, 23 κρεοπῶλαι, 28 οἰνοπνευματοπῶλαι. Ἐν γένει ἐν Ἀγγλίᾳ ἰδοὺ πῶς κατὰ τὸν K. Farr ὑπολογίζονται οἱ θνήσκοντες, μεταξὺ χιλίων ζώντων, ἐν τῷ ἐξοχικῷ καὶ τῷ ἀστικῷ πληθυσμῷ: ἡλικία 35—45 ἐτῶν, χωρικοὶ 9, ἀστοὶ 12· ἡλικία 45—55 ἐτῶν, χωρικοὶ 12, ἀστοὶ 17· ἡλικία 55—75 ἐτῶν, χωρικοὶ 25, ἀστοὶ 29· ἡλικία 65—65 ἐτῶν, χωρικοὶ 55, ἀστοὶ 68· ἡλικία 75—85 ἐτῶν, χωρικοὶ 148, ἀστοὶ 174· ἡλικία ἄνω τῶν 85 ἐτῶν, χωρικοὶ 324, ἀστοὶ 418.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΚΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥΣ.

Ὄταν ἐν ἔτει 878 ὁ Βυζαντινὸς Αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἀπηγόρευσε πάντα τόκον ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτοῦ, παρέβαινε μὲν τὰς ἀρχὰς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, τὰς ὁποίας ἠγνόει,

ἐπέβαλλεν ὁμως γενικῶς εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας αἱ Σύνοδοι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἶχον πρὸς τοὺς κληρικοὺς διατυπώσει. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀπαγόρευσις τῶν τόκων διήρκεσε μέχρι τῆς ἐπομένης βασιλείας, καθ' ἣν ὁ διάδοχος τοῦ Βασιλείου Λέων ἐπέτρεψεν ἐκ νέου τὴν τοκοληψίαν. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ διάταξις τοῦ Βασιλείου καὶ οὐχὶ τοῦ Λέοντος περιλαμβάνεται ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὁ εἰσαγωγὸν τὸ βιβλίον τοῦτο ὡς νόμον τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους νόμος τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 μεγάλας ἐκίνησεν ἐν προγενεστέρᾳ τῆς παρούσης ἐποχῇ συζητήσεις περὶ τῆς ἐτι καὶ νῦν ἰσχύος τῆς ἐκτεθείσης Βυζαντινῆς τῶν τόκων ἀπαγορεύσεως, ἐξηρτήθη δὲ ἡ τῶν τόκων ἀναβίωσις ἐκ μόνων τῶν ἐθίμων κατὰ τὴν πρόνοιαν τοῦ νόμου τοῦ 1835, μέχρι οὗ τέλος λεπτολόγος ἐρμηνεία τῆς Ἑξαβίβλου καὶ γενικωτέρα ἐπισκόπησις τῆς νεωτέρας ἐν Ἑλλάδι νομοθεσίας καθιέρωσεν ἐν τῇ νομολογίᾳ τὰ τῶν τόκων δικαιώματα.

Ἐν τούτοις μένει πάντοτε ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν τόκων εἰς τοὺς κληρικοὺς. Καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς συντάξεως τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας τὰ συντάγματα αὐτῆς, ὡς π. χ. τὸ τοῦ 1864 ἐν ἀρθρῷ 2, ἐσπευσαν νὰ διακηρύξωσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ἀπαρασάλευτον τήρησιν τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων. Ὅθεν κατ' αὐτοὺς διαρρήδην εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς κληρικοὺς τοῦ λαμβάνειν τόκους. Δὲν εἶναι δὲ ἀποσκοποῦ ἡ ἀμέσος εἰς τοὺς κανόνας τούτους ἀναφορά.

1) Κανὼν ΜΔ' τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων.— «Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, τόκους ἀπαιτῶν τοῖς δανειζομένοις, ἢ παυσάσθω, ἢ καθαιρείσθω.»

2) Κανὼν ΙΖ' τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμένης Συνόδου.— «Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐν τῷ Κανόνι ἐξεταζόμενοι, τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν διώκοντες, ἐπελάθοντο τοῦ θείου γράμματος λέγοντος «τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ» καὶ δανειζόντες ἑκατόστὰς ἀπαιτοῦσιν, ἐδικαίωσεν ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Σύνοδος, ὡς εἴτις εὐρεθείη μετὰ τὸν ὄρον

τούτων τόκους λαμβάνων, εκ μεταχειρίσεως ή άλλως μετερχόμενος τὸ πρᾶγμα ή ήμιορίας απαιτῶν ή ἄλλως ἕτερόν τι ἐπινοῶν αἰσχροῦ κέρδους ἕνεκα, καθαιρεθήσεται τοῦ κλήρου καὶ ἀλλότριος τοῦ Κανόνος ἔσται.»

3) Κανὼν Γ' τῆς ΣΤ' ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικῆς Συνόδου. — «Ἐπίσκοπος ή πρεσβύτερος ή διάκονος, τόκους ή τὰς λεγομένας ἑκατοστάς λαμβάνων, ή παυσάσθω ή καθαιρεσθῶ.»

4) Κανὼν Δ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου. — «Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐρατικούς δανείζειν, καὶ τόκους καὶ τὰς λεγομένας ήμιορίας λαμβάνειν.»

6) Κανὼν Κ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου. — «Ἦρσεν ἵνα κληρικός εἰς χρήματα δῶν ἐν χρήσει, τὰ χρήματα λάβῃ· εἰς εἶδος, ὅσον δέδωκε λάβῃ.»

Οὕτως ἔχουσι τὰ ἐκκλησιαστικά νόμιμα κοινῶς πρὸς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ κληρικούς καὶ πρὸς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους αὐτοῦ μοναχοὺς. Ἡ ἰσχὺς τῶν νομίμων τούτων κατὰ θεωρίαν μὲν εἶναι ἀφιλονεικῆτος οὔτε δύναται νὰ ἰσχύῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς πολιτείας πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὅτι ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῶν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, διότι, ὡς ἴδωμεν, ή τοκοληψία ἐπάγει καθαιρέσιν. Ἐν τῇ πρακτικῇ ὁμῶς οἱ κανόνες εἰσηγάσαν καὶ ἀπὸ διαφορῶν δικαστικῶν θεμάτων παρετηρήθη πληρεστάτη μετὰ τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου ἀντίθεσις, ἀναγνωρισθέντος τοῖς κληρικοῖς τοῦ πρὸς τοκοληψίαν δικαιώματος.

Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἐκ τῶν πολλῶν ἐνδείξεων τῆς μονομεροῦς τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσον καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ πορείας τῶν πραγμάτων. Ἡ ἀρμονία τῶν γενικῶν σκοπῶν εἶναι τὸ δυσχερέστατον τῶν τῆς βιωτικῆς ἐργων. Καὶ φαίνεται εἰμαρμένη τις ή διὰ μέσων τῶν παραφωνιῶν προαγωγή καὶ συντήρησις.

ΑΘΗΝΑΙΚΟΙ ΙΠΠΟΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀρχισαν αἱ ἐργασίαι τῆς κατασκευῆς τῶν Ἀθηναϊκῶν ἱπποσιδηροδρόμων, δηλαδή τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ καταστῇ ὑπερήμερος ή ἀναλαβοῦσα τὴν κατασκευὴν αὐτῶν Ἑταιρία «Société des Laminoirs, Forges et Fonderie de Jemmapes, V. Demerhe et C^{ie} à Jemmapes. Ἴδου πῶς ἔχουσι τὰ κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην κατὰ τὴν ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1880 σύμβασιν τῆς ἑταιρίας ταύτης μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐπικυρωθεῖσαν διὰ τοῦ ΝΠΣ νόμου τῆς 30 Δεκεμβρίου 1880, δημοσιευθέντος ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῇ 6 Ἰανουαρίου 1881:

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἔχουσαν τὴν γόμιμον αὐτῆς κατοικίαν ἐν Ἀθήναις, νὰ κατασκευάσῃ ἰδίαις δαπάναις καὶ ἐπὶ κινδύνῳ αὐτῆς, ἐπὶ τῶν κάτωθι σημειουμένων δημοτικῶν καὶ δημοσίων τοῦ Κράτους ὁδῶν, σύμπλεγμα ἱπποσιδηροδρόμων πρὸς μεταφορὰν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσι δημόσιαι ή δημοτικαὶ ὁδοί, ή Ἑταιρία θὰ κατασκευάσῃ ταύτας δι' ἐξόδων τῆς καὶ θ' ἀποζημιώσῃ τὰ καταληφθῆσόμενα ἐδάφη κατὰ τοὺς περὶ ὁδοποιίας ἐν ἰσχύϊ νόμους. Τὸ σύμπλεγμα συγκεῖται ἐκ τῶν ἀκολουθῶν μετρεῶν συναφῶν γραμμῶν. — Ἡ πρώτη ἀρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας, κατέρχεται παρὰ τοὺς Βασιλικοὺς σταύλους καὶ φθάνει εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος, διατρέχουσα δὲ τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων ἀπολήγει εἰς τοὺς Παρισιαίους κήπους. — Ἡ δευτέρα ἀρχεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Πατησίων, διασχίζει τὸ ὁμώνυμον προάστειον καὶ ἀπολήγει εἰς τὸν ἅγιον Λουκᾶν. — Ἡ τρίτη ἀρχεται ἐπίσης ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Κολοκυνθοῦς,

και απολήγει εις τὸ ἐπιώνυμον προάστειον. — Ἡ τετάρτη ἀρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς καὶ, καμπυτομένη καθέτως, ἀπολήγει διὰ τῆς ὁδοῦ Ἐρμού εις τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν. — Ἡ πέμπτη ἀρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Συναγμάτος, διατρέχει τὸ χωρίον Ἀμαρούσιον καὶ ἀπολήγει εις Κηφισίαν. — Ἡ ἕκτη ἀρχεται παρὰ τὴν Ἀγγλικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀπολήγει μετὰ ξυμπῶν δύο Φαλήρων. — Ἡ ἑβδόμη ἐνόει τὸ πάλαιον μετὰ τοῦ νέου Φαλήρου ἀκολουθοῦσα τὴν ἀκτὴν. — Ἡ ὄγδοη ἀρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Πειραιῶς καὶ, καμπυτομένη κατ' ὄρθας, ἀπολήγει διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀσωμάτων εις τὴν παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν μικρὰν ἐκκλησίαν τῶν Ἀσωμάτων. — Ἡ ἐνάτη συνίστησι τὸ ἀναγκαῖον σύμπλεγμα διὰ τὴν ἑσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν πέριξ, ἐκτὸς τῆς γραμμῆς τῆς ἐνούσης διὰ τῆς κρηπίδος τὸ Τελωνεῖον μετὰ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ συμπλέγματος τούτου, εἰμὴ μόνον ἂν συνδεθῇ ποσὸς μετὰ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐάν ὁμως ἄλλη τις ἔταιρία πρεσεφέρετο νὰ ἀναλάβῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ συμπλέγματος τοῦ Πειραιῶς, ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ τῆ παραχωρήσῃ εἰς αὐτήν.

2. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ ἐγκρίνῃ τὴν κατασκευὴν ἱπποσιδηροδρομῶν ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἐρμού καὶ Ἀἰόλου, μόνῃ ἢ παρούσῃ ἔταιρίᾳ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς αὐτῶν.

3. Ἡ ἔταιρία αὕτη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σχηματίσῃ ἑτέραν ἔταιρίαν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ συμπλέγματος, ὅπερ τῇ παραχωρεῖται. Τὸ καταστατικὸν τῆς ἔταιρίας δεόν νὰ υποβληθῇ ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ δημοσιευθῇ συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 37 τοῦ Ἐμπορικοῦ κώδικος.

4. Αἱ γραμμαὶ θὰ κατασκευασθῶσιν ἐντελῶς καὶ θὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως

τοῦ νόμου τοῦ ἐγκρίνοντος τὴν παρούσαν παραχώρησιν. Αἱ ἐργασίαι ἀρξονται ἐντὸς ἐννέα μηνῶν.

5. Αἱ γραμμαὶ κατασκευάζονται συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον, τὸ υποβληθὸν ὑπὸ τῆς ἔταιρίας καὶ ἐγκριθεσμένον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἑσωτερικῶν, ἐντὸς ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς υπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει 1) τὸ γενικὸν διάγραμμα τῶν παραχωρουμένων γραμμῶν, 2) τὰς λεπτομερείας τῶν διαφόρων μερῶν τῆς ὁδοῦ, 3) τὴν ἐγκάρσιον κανονικὴν τῆς γραμμῆς τομὴν, ἐν ἣ θὰ ἐξεικονίζονται καὶ αἱ ἐργασίαι ἐπὶ καὶ ὑπὸ τὸ ἔδαφος, 4) τὴν ἐγκάρσιον τομὴν τῶν σιδηρῶν ράβδων, 5) τὸ σχῆμα τῶν κλειστῶν καὶ ἀνοικτῶν ὀχημάτων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν τε ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐκτὸς τούτων ὑποχρεοῦται ἡ ἔταιρία νὰ σημειώσῃ ἐπὶ τῶν διαγραμμάτων τὰς θέσεις τῶν ἰδρυθησομένων σταθμῶν καὶ γραφείων, ὧν ἡ ἀνέγερσις ἤθελεν ἐπιτραπῆ, τὰ στόματα τῶν ὀχετῶν, τὰ φρέατα, τοὺς σωληνας τοῦ ὕδατος ἢ τοῦ φωταερίου, πῆλος πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν ἔργων καὶ τὴν τακτικὴν λειτουργίαν τοῦ ἱπποσιδηροδρομοῦ. Διαρκούσης τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκχωρήσεως, ἡ ἔταιρία δύναται νὰ προτείνῃ οἷαςδήποτε τροποποιήσεις κρίνῃ ἀναγκαίας καὶ χρησίμους πρὸς ὄφελος τῆς συγκοινωνίας, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰς ἐκτελέσῃ ἢ μετὰ προηγουμένην ἐγκρίσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἑσωτερικῶν. Τοῦναντίον, οὗτος δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τροποποιήσεων, αἵτινες ἤθελον φανῆ ὠφέλιμοι ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς προόδου τῆς τέχνης, ἡ δὲ ἔταιρία δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὰς τροποποιήσεις ταύτας.

6. Αἱ γραμμαὶ θὰ ᾧσιν ἀπλαῖ, ἐκτὸς τῶν σημείων τῶν ἀποσυναπτήσεων. Ἐν τούτοις, τῇ ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ ἔταιρία δύναται νὰ θέσῃ καὶ διπλᾶς γραμμάς εἰς τὰς εὐρείας ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Τὸ πλάτος τοῦ δρόμου ἔσεται 1 μ. 44 τῇ εἰδικῇ ὁμως ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ ἔταιρία δύναται νὰ κατασκευάσῃ τὰς γραμμάς με ἀπόστασιν ἐνός μόνου μέτρου.

Αι ράβδοι τεθήσονται εις τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐδάφους ἀνευ ἑξοχῶν ἢ κυλιότητων. Ἡ κανονικὴ τομὴ τῶν ὁδῶν δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ οὔτε κατὰ πλάτος, οὔτε κατὰ μῆκος ἀνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἡ πρότεινομένη ράβδος εἶναι ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ράβδος τοῦ συστήματος Demerbe.» Αἱ γραμμαὶ θὰ κατασκευασθῶσιν ἐπὶ τῶν ὁδῶν, τὸ δὲ ἔδαφος θὰ ἐπανενεχθῇ εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, δηλαδή αἱ ὁδοὶ θὰ χαλικοστρωθῶσιν, ἐὰν ᾦσαν χαλικοστρωτοὶ, καὶ θὰ λιθοστρωθῶσιν, ἐὰν ᾦσαν λιθοστρωτοὶ. Ἡ Ἐταιρία θέλει τηρεῖ ἐν καλῇ καταστάσει τὸ μεταξὺ τῶν ἐλασμάτων μέρος τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῶν ἐπὶ μ. 0, 45, ἐὰν ἡ ὁδὸς ᾦναι χαλικοστρωτος, καὶ ἐπὶ μ. 0, 25, ἐὰν ᾦναι λιθοστρωτος.

7. Ἡ ἀνέωξις χανδάκων εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸς τοποθέτησιν τῶν γραμμῶν δέον νὰ ἐκτελῆται μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ταχύτητος καὶ τῶν ἀναγκαίων προφυλάξεων. Ἡ κυκλοφορία δέον εἶναι δυνατόν, νὰ ἀποκαθίσταται ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

8. Ἡ Ἐταιρία ἐγγυᾶται διὰ τὴν καλὴν καὶ στερεὰν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς. Τὰ ὑλικά πρὸς κατασκευὴν τῶν γραμμῶν θὰ ᾧσι τῆς καλλιτέρας ποιότητος καὶ κατάλληλα πρὸς τὸν προορισμὸν τῶν.

9. Αἱ ἐργασίαι τῆς κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως θὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν μηχανικῶν τοῦ Κράτους καὶ δέον νὰ ἐμποδίζωσιν ὅσον ὀλίγον τε ὀλιγώτερον τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀσφαλῆ κυκλοφορίαν.

10. Καθὸσον περαιοῦνται αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τμημάτων ἀρκούντως ἐκτεταμένων, ὅπως παραδίδωνται εἰς τὴν κυκλοφορίαν, θὰ παραλαμβάνωνται ὑπὸ τῶν μηχανικῶν τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐξέλεξιν αὐτῶν. Ἐν τούτοις τὸ πρῶτόκολλόν τῶν δὲν ἔχει κύρος, εἰ μὴ μετὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, μεθ' ἣν ἡ ἔταιρία δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ μνησθέντα τμήματα καὶ νὰ εἰσπράττῃ τὰ κάτωθι ὀριζόμενα κόμιστρα.

11. Πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν δαπανῶν καὶ τῶν βαρῶν, ἅτινα

ἢ παροῦσα παραχώρησις συνεπάγεται, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐταιρίαν νὰ εἰσπράττῃ κατ' ἀνώτατον ὅρον (δὲν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραχώρησεως) κόμιστρα κατὰ τὸ ἑξῆς τιμολόγιον: 1) Διὰ τὴν μερικὴν ἢ ὀλικὴν διαδρομὴν ἐνὸς πρώτου σταθμοῦ, Α' διὰ τὴν πρώτην θέσιν καὶ καὶ τοὺς ἐξώστας, δρ. ν. 0, 15. Β' διὰ τὴν δευτέραν θέσιν καὶ τὸ ὑπερῶν, δρ. ν. 0, 10. Διὰ τὴν διαδρομὴν ἐκάστου συνεχοῦς σταθμοῦ, εἴτε διὰ πρώτης, εἴτε διὰ δευτέρας θέσεως δρ. ν. 0, 10 ἐπὶ πλέον. 2) Δι' ἓνα δρόμον ἐκτὸς τῆς πόλεως, οἷον δὴποτε καὶ ἀν' ἡ τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως ἐν τῇ πόλει, ἐὰν ἡ ἀπόστασις δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ τέσσαρα χιλιόμετρα, Α' διὰ τὴν πρώτην θέσιν καὶ τοὺς ἐξώστας, δρ. ν. 0, 50. Β' διὰ τὴν δευτέραν θέσιν καὶ τὸ ὑπερῶν, δρ. ν. 0, 35. Δι' ἕκαστον συνεχὲς χιλιόμετρον, εἴτε διὰ τὴν πρώτην, εἴτε διὰ τὴν δευτέραν θέσιν, δρ. ν. 0, 10 ἐπὶ πλέον. Παιδιά μικρότερα τῶν τεσσάρων ἐτῶν, φερόμενα ἐπὶ πῶν γονάτων, μεταφέρονται ἁμισθί. Τὰ μέχρις ὀκτώ ἐτῶν πληρόνουσι τὸ ἥμισυ τῶν κομιστρῶν. Ἡ Ἐταιρία δύναται νὰ ἐκδώσῃ εἰσιτήρια συνδρομῆς εἰς καταβιβασμένας τιμὰς. Αἱ τιμαὶ δύνανται νὰ διπλασιασθῶσι διὰ τοὺς δρόμους ἀπὸ τῆς ἐνάτης ἑσπερινῆς ὥρας τὸν χειμῶνα, καὶ τῆς ἐνδεκάτης τὸ θέρος. Ἡ Ἐταιρία ὀφείλει νὰ χορηγῇ εἰσιτήρια μεταβιβαστικὰ διὰ τοὺς ἐπιβάτας, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ μεταβιβασθῶσιν ἀπὸ μιᾶς γραμμῆς εἰς τὴν ἄλλην. Οἱ ἐπιβάται δύνανται νὰ μεταφέρωσιν μετ' ἑαυτῶν δέματα, ἀρκεῖ μόνον νὰ τὰ φέρωσιν εἰς τὰς χεῖρας καὶ νὰ μὴ κένοχλῶσι δι' αὐτῶν τοὺς συνεπιβάτας τῶν. Ἡ τιμὴ τῆς μεταφορᾶς τῶν πραγμάτων ὀρίζεται διὰ τὰ δέματα, τὰ ἔχοντα βάρος πλέον τῶν ἑκατῶν χιλιογράμμων, εἰς δρ. ν. 0, 04 ἀνὰ ἑκατὸν χιλιόγραμμα, δι' ἕκαστον χιλιόμετρον. Ἐπὶ διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται τὰ δέματα, ὧν τὸ βάρος ὑπερβαίνει τὰς δύο χιλιάδας χιλιογράμμων.

12. Ἐνδειξις τῶν Σταθμῶν: 1) Ἡ πλατεῖα τῆς Ὀμοιοῖας. 2) Ὁ σταθμὸς τοῦ Σιδηροδρόμου. 3) Ἡ πλατεῖα τοῦ Συντάγματος. 4) Οἱ παρλίσεις κῆποι. 5) Τὸ ὄριον τῆς πόλεως ἐπὶ

της ὁδοῦ Φαλήρου. 6) Ἡ πλατεῖα τοῦ Πανεπιστημίου. 7) Ἡ εἰσόδος τῶν Πατησίων. 8) Τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Λαυκᾶ. 9) Τὸ ὄριον τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κολοκυθοῦς. 10) Τὸ προάστειον τῆς Κολοκυθοῦς. 11) Τὸ ὄριον τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κηφισσίας (Ῥιζάρειος Σχολή.)

13. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ Ἐταιρία ἤθελε κρίνει εὐλογόν νὰ καταβιδάσῃ τὰς ἀνωτέρω τιμὰς, δὲν δύναται νὰ τὰς ὑψώσῃ πάλιν εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν. Ἐξαιρετικῶς, κατὰ τὰς πανηγύρεις καὶ τὰς ἐορτάς, ἡ Ἐταιρία δύναται νὰ καταβιδάσῃ τὰς τιμὰς, ἐὰν τὸ θεωρῇ ὠφέλιμον.

14. Ἡ μεταφορὰ τῶν ἐπιβατῶν δεόν νὰ ἐκτελῆται μετὰ προσοχῆς, ἀκριβείας καὶ ταχύτητος. Πρὸς τοῦτο ἡ Ἐταιρία ὀφείλει νὰ τηρῇ ἐν ἐνέργειᾳ καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ὀρισμένον ἀριθμὸν ἁμαξῶν καὶ ἵππων, ὅπως ἐπαρκῆ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας.

Αἱ τιμαὶ τῆς μεταφορᾶς δύνανται νὰ ἀναθεωρῶνται κατὰ δεκαετίαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀκουσμένης καὶ τῆς Ἐταιρίας. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε προκύψῃ διαφορά τις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῆς Ἐταιρίας, ἡ ὑπόθεσις παύσεται διαιτητικῶς. Ἐκαστον μέρος δυνάμει ἓνα διαιτητὴν ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας, ὁ πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν διορίζει καὶ τρίτον.

16. Ἀπαγορεύεται εἰς τὴν Ἐταιρίαν, ἐπὶ ποινῇ προστίμου πεντακοσίων τοῦλάχιστον νέων δραχμῶν, νὰ συνάπτη, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Κυβερνήσεως, συμφωνίας μετὰ βιομηχάνων, ἢ οἰωνδῆποτε ἐργολάβων διὰ τὴν μεταφορὰν ἐπιβατῶν ἢ πραγμάτων, ἐὰν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ δὲν περιλαμβάνωνται πάντες οἱ ἄλλοι βιομηχάνοι ἢ ἐργολάβοι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, δηλαδὴ ἡ Ἐταιρία δὲν δύνανται νὰ δώσῃ τὴν προτίμησιν εἰς οὐδένα ἰδιαιτέρως.

17. Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ υπαξιωματικοὶ τοῦ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ, ἐν στολῇ, πληρόνουσι τὸ ἥμισυ τῶν κομιστῶν ὁ μηχανικοὶ, οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπί-

βλεψιν πῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐταιρίας, καὶ οἱ κλητῆρες ἐν ὑπηρεσίᾳ μεταφέρονται ἀμισθί ἐφ' ἑλίου τοῦ συμπλέγματος δὲν δύνανται ἰσχυρῶς νὰ εὐρεθῶσι περισσότεροι πῶν τεσσάρων ἐν τῇ αὐτῇ ἁμαξῇ. Ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς, τὸ πρὸς σβέσιν αὐτῆς ἀναγκαῖον ὑλικὸν μεταφέρεται ἀμισθί.

18. Ἡ Ἐταιρία ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀρκούντα ἀριθμὸν πρακτόρων καὶ ὁδοστατῶν, εἰς οὓς νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἀστυνομίαν καὶ συγκτήρησιν τῶν γραμμῶν τοῦ ἵπποσιδηροδρόμου.

19. Τὸ σχῆμα τῶν διαφόρων ἁμαξῶν, πῶν προωρισμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δεόν νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Αἱ ἁμαξᾶς τῶν ἐπιβατῶν θὰ ᾖσι κατασκευασμένοι κατὰ τὸ τελευταῖον σύστημα καὶ τὰ πελεῖότερα σχέδια. Θὰ ᾖσι αἰωρημένοι ἐπὶ ἐλατήριων καὶ κεκλεισμένοι διὰ κρυστάλλων κατὰ τὸν χειμῶνα. Τὸ μέγαλειτέρον πλάτος τῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 2μ. 20. Αἱ ἁμαξᾶς αὗται θὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς παρούσας καὶ μελλούσας διατάξεις τῆς Ἀστυνομίας καὶ θὰ ἔχωσι θέσεις δύο τάξεων.

20. Ἡ συντήρησις τῶν γραμμῶν καθὼς καὶ τοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς κυκλοφορίας πῶν ἵπποσιδηροδρόμων ὑπό τὸν ἐλεγχον καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Πάν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσίαν πῶν ἵπποσιδηροδρόμων, τὴν ἀπασκευὴν, τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὴν σπασίμευσιν τῶν ἁμαξῶν ὑπόκειται εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς Ἀστυνομίας, τὰς περὶ ὑπαρχούσας καὶ τὰς ἐκδοθησομένας.

21. Ἡ Ἐταιρία δὲν δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν καθ' ἣν περίπτωσιν, ἐνεκεν μέτρων δημοσίας τάξεως, ἢ Ἀστυνομίας ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖον, νὰ διακόψῃ πρὸς ὥραν τὴν κυκλοφορίαν, ἢ ὅταν κατὰ συνέπειαν ἐργασιῶν ἐκτελεσθησομένων ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἢ ὑπὸ πάυτας ἢ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ δήμου ἢ ἰδιωτῶν ἐχόντων τὴν ἀδείαν τῶν ἀρχῶν, ἢ κυκλοφορία θὰ διεκόπτετο πρὸς ὥραν.

22. Πάν ἡ ὑπηρεσία τῶν ἵπποσιδηροδρόμων διακοπῇ ἐνεκεν ἐργασιῶν κατὰ τὰς ὁδοὺς ἢ δημοσίας ἀγυίας, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας ἐπιβάλλει τὰ ἀνάγκαια μέτρα, ὅπως αἱ ἐρ-

γασίαι αὐταὶ ἐκτελεσθῶσιν ἔσον εἶόν τε ταχύτερον, ἵνα μὴ βλάπτονται τὰ συμφέροντα τῆς Ἑταιρίας διὰ τῆς παρακωλύσεως τῆς ἐλευθέρου κυκλοφορίας τῶν ἀμαξῶν τῆς.

23. Ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάττεται ἐαυτῇ τὸ δικαίωμα, ἀκουμέτης καὶ τῆς Ἑταιρίας, νὰ συνμοιογῇ νέας παραχωρήσεις σιδηροδρόμων, διακλαδουμένων ἐπὶ τῶν τῆς παρούσης συμβάσεως, ἢ τούτων προεκβαλλομένων. Οἱ προνομιούχοι τῶν διακλαδώσεων καὶ τῶν ἐπεκτάσεων τούτων δύνανται, ἐπὶ τῇ πληρωμῇ διοδίων, ὀρισθησομένων ἀκολούθως, καὶ δυνάμει συμβιβασμοῦ των μετὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἰπποσιδηροδρόμων, τηροῦντες δὲ καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἀστυνομίας, νὰ περιτρέχωσι διὰ τῶν ἀμαξῶν των τὰς γραμμὰς ταύτας καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἐὰν ἡ Ἑταιρία καὶ οἱ προνομιούχοι τῶν διακλαδώσεων τούτων δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ὄρου τούτου, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν διαφορῶν, αἵτινες ἤθελον ἀναφυῆ.

24. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐξελεγκτὰς ἢ φύλακας, τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἰπποσιδηροδρόμων, νὰ ἐρκίζωνται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅπως ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συντάττωσι πρωτόκολλα, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελον συμβῆ παραβιάσεις τῶν διατάξεων τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν σιδηροδρόμων.

25. Ἐὰν, διὰ λόγους τάξεως ἢ δημοσίου συμφέροντος, ἡ Κυβέρνησις ἤθελον ἀναγνωρίσει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ καταργήσῃ ὅλας ἢ μέρος τῶν γραμμῶν πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 37 ὀριζομένης προθεσμίας, ἢ κατάργησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ διὰ Β. Διατάγματος, τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡ Ἑταιρία ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως δέκα χιλιάδων φράγκων δι' ἕκαστον χιλιόμετρον γραμμῆς, ἐὰν ἡ κατάργησις γίνῃ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὑπάρξεώς της· τὸ ποσὸν τοῦτο μειοῦται κατὰ 250 φράγκα ἀνὰ χιλιόμετρον δι' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους. Ἐκτὸς τούτου ἡ Ἑταιρία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναλάβῃ τὸ τε κινητὸν καὶ τὸ ἀκίνητον αὐτῆς ὑλικόν,

26. Αἱ διαφοραὶ, αἵτινες ἤθελον ἀναφυῆ κατὰ τὴν ἐρμηνησίαν τῶν ὄρων τῆς παρούσης συμβάσεως, δικάζονται ἐνώπιον τῶν ἐπιτοπίων δικαστηρίων ὡς ἐπείγουσαι.

27. Δύναται νὰ ἐπιτραπῇ τῇ Ἑταιρίᾳ νὰ μεταχειρισθῇ ἀτμάμαξας ἀνευ θορύβου καὶ καπνοῦ ὡς κινήτικὴν δύναμιν· αὐταὶ ὅμως θὰ ὡσι τοῦ τελειότερου συστήματος τοῦ ἤδη ἐν χρήσει εἰς ἄλλας πόλεις.

28. Αἱ μηχαναὶ, οἱ ἵπποι καὶ αἱ ἀμαξαὶ τοῦ ἰπποσιδηροδρόμου, ὡς καὶ αἱ σιδηραὶ ράβδοι καὶ τὰ παρεπόμενα καὶ ὅλον τὸ ὑλικόν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἰπποσιδηροδρόμων εἶναι ἐλευθέρου παντὸς φόρου τελωνιακοῦ, δημοτικοῦ ἢ λιμενικοῦ.

29. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ συστήσῃ, τῇ προηγουμένη ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν μικροῦς σταθμοὺς διὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ κοινού.

30. Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον ἐγγύησιν ἐκ 30 χιλιάδων φράγκων, πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς μετρητὰ, φέροντα εἰς τὴν Ἑταιρίαν τόκον ἐτήσιον 6% ἢ ὁμολογίας τῆς Κυβερνήσεως, ἐκδεδομένας μετὰ τὸ 1862. Ἡ κατατεθείσα ἐγγύησις θέλει ἐπιστραφῆ τῇ Ἑταιρίᾳ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀξίας 100 χιλιάδων φράγκων, ἢ ἐὰν ἡ παρούσα σύμβασις δὲν ἤθελε ψηφισθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

31. Ἐπιτρέπεται τῇ Ἑταιρίᾳ νὰ ἐκδώσῃ μετοχὰς ἀντιπροσωπευούσας τὸ κεφάλαιόν της, καὶ νὰ τὰς ὑποβάλλῃ εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν καὶ κυκλοφορίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

32. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσῃ μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας τῆς συμβάσεως νὰ καταργήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν ὑπαρχουσῶν γραμμῶν, ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἔδαφος, ἰδίαις δαπάναις, εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, χωρὶς νὰ δυνῆται νὰ ἀπαιτήσῃ διὰ τοῦτο ἀποζημιώσιν τινα οὔτε τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ὑλικοῦ.

33. Ἐὰν ἡ Ἑταιρία δὲν ἤθελον ὑποβάλλῃ ἐν τῷ ὀρισμένῳ

χρόνω τὰ σχέδια, ἢ δὲν ἤθελεν ἀρχίσαι ἢ περαιώσαι τὰς ἐργασίας τῆς ἐντός τῆς ὠρισμένης προθεσμίας, ἢ εἰάν δὲν ἤθελεν ἐκτελέσει τὰς ἄλλας ὑποχρεώσεις, αἰτίνες τῇ ἐπιβάλλονται διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κηρύξη αὐτὴν ἐκπτωτον τοῦ προνομίου τῆς παραχωρήσεως. Ἄμα κηρυχθῆ ἢ ἐκπτωσις, ἡ Κυβέρνησις δύναται, ἀκουομένης καὶ τῆς Ἐταιρίας, νὰ διατάξῃ τὴν ὀλοσχερῆ ἢ μερικὴν κατάλυσιν τῶν ἔργων, ἢ τὴν διατήρησιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν ἐπὶ βάσεων, ἃς ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ὀρίσει. Ἐν περιπτώσει καταλύσεως, αἱ ὁδοὶ ἀποκαθίστανται, καὶ ὅλον τὸ ὑπόλοιπον ἰπποσιδηροδρομίων κατεχόμενον ἔδαφος ἐπαναφέρεται εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ κατάστασιν, ἡ δαπάναις καὶ τῆς φροντίδος τῆς Ἐταιρίας. Ἐν περιπτώσει διατηρήσεως τῶν ἤδη κατασκευασμένων γραμμῶν, ἡ Ἐταιρία ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἤδη τοποθετημένα ὕλικα εἰς τὰς παρὰ τῶν πραγματογνώμων ὀρισθησομένης τιμᾶς.

34. Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ ὀλικῆς καταλύσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἰπποσιδηροδρομίων, ἡ Ἐταιρία ὀφείλει νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς προσωρινὴν ἐξασφάλισιν τῆς κυκλοφορίας καὶ νὰ ἀναδιοργανώσῃ ἀκολούθως τὰ κτικῶς τὴν ὑπηρεσίαν. Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν ἑξ-μηνῶν ἢ ἀναδιοργάνωσις αὕτη δὲν πραγματοποιηθῆ, ἢ ἐκπτωσις δύναται ἐπίσης γὰρ κηρυχθῆ.

35. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν παύουσι τὸ νὰ ὦσιν ἐφαρμόσιμοι, καὶ ἢ ἐκπτωσις δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ, εἰάν αἱ ὑποχρεώσεις δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ πραγματοποιηθῶσι, συνεπεία ἀνωτέρας βίας, προσηκόντως βεβαιωμένης.

36. Ἐπὶ δύο ἔτη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νόμου, τοῦ ἐγκρίνοντος τὴν παρούσαν παραχώρησιν, ἡ Ἐταιρία δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ἄλλας γραμμὰς ἐν τῷ συμπλέγματι τῶν Ἀθηναίων, Πειραιῶς καὶ πᾶν περίεξ, αἰτίνες δὲν ἐμπεριέχονται ἐν τῷ 1 ἀρθρῷ. Αἱ νέαι αὗται γραμμὰι θέλουσι παραχωρηθῆ τῇ Ἐταιρίᾳ ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συμβάσεως.

37. Ἡ Κυβέρνησις παραχωρεῖ τῇ Ἐταιρίᾳ τὴν κατασκευὴν καὶ χρησιμοποίησιν τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως

σεως ὑποδεικνυομένων ἰπποσιδηροδρομικῶν γραμμῶν ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ διατετυπωμένους ὅρους ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου, τοῦ ἐγκρίνοντος τὴν παραχώρησιν.

ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν τὰς τραπεζὰς τοῦ Λαοῦ, ὡς ὀργάνισεν κατὰ πρῶτον αὐτὰς ἐν Γερμανίᾳ ὁ Schulze-Delitzsche καὶ καθ' ἂ κατόπιν ὁ ἐν ἔτει 1868 εἰδικῶς ψηφισθεὶς νόμος ἐκάνομισεν. Ἡ βᾶσις ἐφ' ἧς ἐγεννήθη καὶ, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἠνδρώθη ἢ ἰδέα τῶν τραπεζῶν τοῦ Λαοῦ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἢ ἀλληλεγγύη τῶν ἀποτελούντων τοὺς συνεταιρισμοὺς τοῦ τοῦ προσώπων. Ἡ ἀλληλεγγύη δεκαπλασιάζει καὶ ἑκατονταπλασιάζει τὴν οἰκονομικὴν δύναμιν τῶν στεροῦμένων μεγάλης ποσότητος αὐτῆς. Ἐκατὸν ἄνθρωποι χιλιοδράχμου περιουσίας, συνεταιριζόμενοι ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἀλληλεγγύης, δὲν κατασκευάζουσι οἰκονομικὴν δύναμιν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ἀλλ' ἑνὸς ἑκατομμυρίου. Ἐκαστος ἔχει ὀπισθὲν τοῦ τὴν ἐγγύησιν τῶν 100 χιλιοδράχμων (100X100, 000=1,000,000).

Ἀλλὰ συμβαίνει τὸ περίεργον φαινόμενον ὅτι, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Schulze-Delitzsche ἰδρυθεῖσαι ἐκτὸς τῆς Γερμανίας τραπεζαὶ τοῦ Λαοῦ ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἀρχικῆς βᾶσεως τῆς ἀλληλεγγύης τοσοῦτον ἀποτόμως, ὥστε δὲν ἐβράδυνε νὰ τεθῆ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ συζήτησιν ἡ μεγάλη τῆς ἀλληλεγγύης ἀρχή. Ἐὰν ὑποθέσωμεν συνεταίρους ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἑκαστος οἰκονομικὴν πίστιν, ἢ ἀλληλεγγύη στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἰσότητος, καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς, καλὰ ἢ κακὰ, μοιράζονται εἰς ὅλους ἕξ ἴσου. Ἀλλ' ἡ κοινωνία εἶναι πλήρης ἀνισοτήτων, καὶ οἱ ἔχοντες πλεῖονα θὰ σκεφθῶσι πολλάκις ἂν πρέπη νὰ τὰ θυ-

σιάσωσιν εἰς τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἐχόντων ὀλίγα. Ἐκ τοῦτου ἐξηγεῖται ἀπανταχοῦ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν εὐπόρων ἐκ τῶν τραπεζῶν τοῦ Λαοῦ, εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἡ ἐν αὐταῖς εἰσοδός των θὰ παρείχε πολυτιμώτατα ἐφόδια εὐρωστίας καὶ μείζονος προκοπῆς.

Ἡ παρατήρησις αὕτη δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἀτονίσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ὑπὸ τὴν ἀλληλεγγύην συντελεσθέντος κατορθώματος τῶν λαϊκῶν συνεταιρισμῶν, διότι πολλοὶ αὐτῶν ἀρχίσαντες ἐξ ἐλαχίστων ἔφθασαν εἰς τὰ ἑκατομμύρια, εἶναι ὁμῶς ἱκανὴ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τροποποίησιν τοῦ ἀρχικοῦ θεσμοῦ πλησίον δὲ τῶν ἀλληλεγγύων συνεταιρισμῶν νὰ λειτουργῶσι καὶ ἄλλοι μὴ ἀλληλέγγυοι. Τοιοῦτο τοῦλάχιστον εἶναι τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τελευταίων οἰκονομικῶν συζητήσεων, προκειμένου περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου τοῦ 1868. Αἱ συζητήσεις ἀνάγονται εἰς τρία προγράμματα, ὑποβληθέντα εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῆς χώρας ὑπὸ τύπον προτάσεων νόμου. Τὸ πρῶτον ἀνήκει εἰς αὐτὸν τὸν Schulze-Dehitzsche καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀπὸ τῶν μαθημάτων τῆς πείρας συμπλήρωσιν τοῦ νόμου τοῦ 1868, ὅστις τῇ εἰσηγήσει αὐτοῦ εἶχε ψηφισθῆ. Ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ διατηρεῖται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύης τῶν ἀποτελούντων τὰς Τραπεζὰς τοῦ Λαοῦ συνεταιριστῶν ὡς κρηπίς τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν δὲ αὐτῆς ὀρίζεται ὅτι τὰ χρέη τῆς ἐταιρίας πληροῦναι τὸ ταμεῖον τῆς ἐταιρίας, ἐν περιπτώσει δὲ πτώσεως αὐτῆς οἱ ἐκκαθαρισταὶ τῆς διανέμουσι τὸ χρέος τῆς μεταξὺ ὅλων τῶν συνεταιριστῶν, καὶ ἂν μεταξὺ αὐτῶν εἶναι τινες ἀναξιόχρεοι τὸ μέρος αὐτῶν διαμοιράζεται μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν· τοιοῦτοτρόπως δὲν διατρέχουσιν ἰδιαίτερον κίνδυνον οἱ εὐπορώτεροι τῶν συνεταιριστῶν. Κατὰ τὸ νέον σχέδιον ὁ προκείμενος νομικὸς ὀργανισμὸς περιλαμβάνει μόνους τοὺς συνεταιρισμοὺς τῆς πίστεως, τῆς ἀγορᾶς πρώτων ὑλῶν, τῆς παραγωγῆς, τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς οἰκοδομῆς, ἀποκλείονται δὲ ρητῶς ἐξ αὐτοῦ οἱ συνεταιρισμοὶ τῆς ἀσφαλείας, ἀπαγορεύεται εἰς τὸν

συνεταιρισμὸν νὰ ᾔῃ κὶ μέλος ἑτέρου συνεταιρισμοῦ, ὀργανίζεται παρὰ τῷ διοικητῇ τῆς ἐταιρίας τριμελὲς ἐπιτηρητικὸν συμβούλιον μετὰ εἰδικῶν ἐκάστου μέλους καθηκόντων, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς συνεταιριστοὺς ἢ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους τῆς ἐταιρικῆς διαχειρίσεως ἀπομάκρυνσις αὐτῶν, ἥτις δέον νὰ γνωστοποιῆται ἐγγράφως πρὸ ἐνὸς μηνός.

Τὸ δεύτερον πρόγραμμα ἀνήκει εἰς τὸν Mirbach καὶ ἐπιδιώκει τὴν κατάργησιν τῆς ἀπολύτου ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν συνεταιριστῶν, ἐκτεῖνον τὴν εὐθύνην αὐτῶν μέχρι κατ' ἐλάχιστον ὅρον τοῦ διπλασίου τῶν μετοχῶν των, δυναμένων τῶν ἐταριστῶν νὰ ἀναδεχθῶσι καὶ πλείονα, ἐφ' ᾧ ὑποχρεοῦνται αἱ ἐταιρίαι νὰ δημοσιεύωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν μετοχῶν των καὶ τὸ ἄθροισμα τῆς ἀνω αὐτῶν ἀλληλεγγύου εὐθύνης τῶν μελῶν αὐτῶν. Μεταξὺ τῆς ἀπολύτου καταργήσεως τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς σχετικῆς καταργήσεως αὐτῆς εὐρέθη ἐπὶ τέλους ἡ συνύπαρξις ἀμφοτέρων, διότι οἱ τῶν ἀντιθέτων προγραμμάτων ὑποστηρικταὶ ἐδέχθησαν κατ' ἀρχὴν τὸ δυνατόν τῆς λειτουργίας συνεταιρισμῶν ἐπὶ πλήρη ἀλληλεγγύῃ πλησίον συνεταιρισμῶν ἐπὶ εὐθύνῃ περιορισμένη.

Τὸ τρίτον πρόγραμμα ἀνήκει εἰς τὸν Ackermann καὶ ἐπιδιώκει πρὸ πάντων τὴν διαφώτισιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν συνεταιρισμῶν τοῦ Λαοῦ. Ἴδου τὰ ἀντικείμενα περὶ ἃ στρέφεται ἡ προτεινομένη ἐξέτασις: Περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐντὸς ὀρισμένης τοπικῆς περιφερείας, περιορισμὸς τοῦ ἄθροισματος τῶν διανεμομένων εἰς τοὺς ἐταριστοὺς μερισμάτων ἐπὶ σκοπῷ ἐνισχύσεως τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, ἀπαγόρευσις τῆς ἐπὶ ἀκινήτων καὶ δημοσίων χρεωγράφων κερδοσκοπίας, ἀπαγόρευσις τῶν ἀνοικτῶν λογαριασμῶν εἰς τὰ μέλη τῆς διευθύνσεως τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὑποχρέωσις τῶν διεθυντῶν εἰς ἐγγυοδοσίαν, ὑπὸ τῆς γενικῆς τοῦ συνεταιρισμοῦ συνελεύσεως προσδιορισμὸς τῶν δημοσίων χρεωγράφων ἐφ' ὧν ἐπιτρέπεται ἡ δόσις προκαταβολῶν, προσδιορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς χορηγητέας εἰς ἕκαστον ἐταριστῶν πίστεως, ἀνάθεσις εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν δικαιώματος

επιτηρήσεως τῶν συνεταρισμῶν καὶ ἐπισκέψεως τῶν λογαριασμῶν τῶν, εὐθύνη τῶν ὀφειλετῶν τοῦ συνεταρισμοῦ διὰ δύο τοῦλάχιστον ὑπογραφῶν, ἀπόρρασις ἐταιρικῶν συμφωνιῶν διὰ τῆς ψήφου τοῦλάχιστον πέντε μελῶν τῆς διευθύνσεως, ἀπαγόρευσις τοῦ νὰ εἶναι τις συγχρόνως μέλος δύο ἢ πλείονων ὁμοίων συνεταρισμῶν, ἐξέλεξις τοῦ καταλόγου τῶν ὀφειλετῶν τοῦ συνεταρισμοῦ ἀνά πᾶσαν τοῦλάχιστον τριμηνίαν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἰδέας τοῦ συνεταρισμοῦ τοῦ Λαοῦ. Ἐν τούτοις ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ ἀνάμιξις τῆς δημοτικῆς Ἀρχῆς εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ συνεταρισμοῦ ἀποτελεῖ ἔποψιν, τῆς ὁποίας οἱ ἐκ τῆς πολιτικῆς κίνδυνος εἶναι ὅ,τι ἀντίθετον πρὸς τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν τῶν τοιούτων ἐνώσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.

Θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τῶν ἐν τῇ χρηματιστικῇ τῶν Ἀθηνῶν ἀγορᾷ τρεχουσῶν τιμῶν τῶν ἐθνικῶν δανείων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους 1881 μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ ἔτους αὐτοῦ. Σκοπὸς εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἐκτίμησις τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ θερμόμετρον τῆς χρηματικῆς πίστεως αὐτῆς ἀπὸ τῶν παλμῶν τῆς ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς πιστωτικῆς ἐν γένει ζωῆς.

Α'. — Δάνειον τῶν 6 ἑκατομ. δρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 14 Φεβρουαρίου 1863 ἐξεδόθησαν 60,000 ὁμολογίαί εἰς ὀνοματικὴν ἀξίαν 100 δραχμῶν, καταβληθεισῶν ὑπὸ τῶν δανειστῶν ἐξ ὀλοκλήρου. Κατὰ συνέπειαν τῶν κανονικῶς τῆ 10 Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργουμένων κληρώσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξοφληθήσεται τὸ δάνειον εἰς 34 ἔτη, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1881 ὁμολογιῶν αὐτοῦ ἀνήρχετο εἰς 47,670. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης

ὁμολογίας εἶναι δρ. 6, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τόκον 6 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνοματικῆς κεφαλαίου, πληρῶνεται δὲ τῇ 31 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας:

1881	δρ.	1881	δρ.
22	101 1/2	7	107 1/2
29	103	14	108 1/2
5	103	20	108 1/2
12	103 1/2	28	109 1/2
19	103 1/2	4	111
12	105 1/2	11	111
19	105 1/2	18	111
26	105 1/2	25	112
2	105 1/2	9	113
16	106 1/2	16	113
22	107	23	115
30	108	30	116
		5	116
		13	116
		20	116
		27	116

Β'. — Δάνειον τῶν 25 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 12 Ἀπριλίου 1867 ἐξεδόθησαν 100,000 ὁμολογίαί εἰς ὀνοματικὴν ἀξίαν 280 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πράγματι οἱ δανεισταὶ δὲν κατέβαλον εἰμὴ 224. Κατὰ συνέπειαν τῶν κανονικῶς τῆ 15 Μαρτίου καὶ 15 Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργουμένων κληρώσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξοφληθήσεται τὸ δάνειον εἰς 28 ἔτη, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1881 ὁμολογιῶν ἀνήρχετο εἰς 80,664. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ὁμολογιῶν τούτων εἶναι διάφορον, διότι ἐπὶ τῶν πρώτων μὲν 59,799 συνεφωνήθη δρ. 22,40, ἕπερ ἀποτελεῖ τόκον πρὸς 8 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνοματικῆς κεφαλαίου, ἐπὶ τῶν ἐπομένων δὲ ἀπὸ ἀριθμοῦ 59,800 μέχρις

100,000 συνεφωνήθη δρ. 25,20, ὅπερ ἀποτελεῖ τόκον πρὸς 9 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου. Τὸ εἰσόδημα τοῦτο πληρώνεται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐξ ἡμισείας τῇ 15 Ἀπριλίου καὶ 15 Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένας ἡμέρας :

1881	ὁμολ. α'	ὁμολ. β'	1881	ὁμολ. α'	ὁμολ. β'
—	δρ.	δρ.	—	δρ.	δρ.
15 Ἰανουαρίου	273	284	7 Μαΐου	293	303
22 »	274	283 1/2	14 »	291 1/2	304
29 »	276	286	20 »	289	303 1/2
5 Φεβρουαρίου	277	287 1/2	28 »	292	304 1/2
12 »	278	287	4 Ἰουνίου	292 1/2	302 1/2
19 »	279	288	11 »	294	304
26 »	281	289	18 »	294	304
5 Μαρτίου	279	290	25 »	294	304 1/2
19 »	280	290 1/2	9 Ἰουλίου	294	304 1/2
26 »	280	289 1/2	16 »	294	305
2 Ἀπριλίου	282	291 1/2	23 »	294	304
16 »	290	302	30 »	293	303
22 »	291	302	5 Ἀυγούστου	292	304
30 »	292	302	13 »	292	302
			20 »	291	302
			27 »	289	299

πρὸς τόκον 8 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, πληρώνεται δὲ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐξ ἡμισείας τῇ 15 Ἀπριλίου καὶ 15 Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένας ἡμέρας :

1881	δρ.	1881	δρ.
—	—	—	—
5 Φεβρουαρίου	278	7 Μαΐου	283
12 »	276	14 »	289
19 »	279	20 »	286
26 »	280	28 »	288
5 Μαρτίου	277	4 Ἰουνίου	288
12 »	281	11 »	288
26 »	279	18 »	287
2 Ἀπριλίου	279	25 »	289
16 »	286	9 Ἰουλίου	287
22 »	286	16 »	286
30 »	288	23 »	288
		30 »	289
		5 Ἀυγούστου	288
		13 »	289
		20 »	289
		27 »	288

Δ'. — Δάνειον τῶν 26 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 30 Νοεμβρίου 1874 ἐξεδόθησαν 52,000 ὁμολογίαι εἰς ὀνομαστικὴν ἀξίαν 560 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πράγματι οἱ δανεισταὶ κατέβαλον μόνον 453,60. Κατὰ συνέπειαν τῶν κανονικῶς τῇ 15 Μαΐου καὶ 15 Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργουμένων κληρώσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξοφληθήσεται τὸ δάνειον εἰς 44 ἔτη, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1881 ὁμολογιῶν ἀνήρχετο εἰς 50,510. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης ὁμολογίας εἶναι δρ. 33,60 ἀντιστοιχοῦν πρὸς τόκον 6 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, πληρώνεται δὲ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐξ ἡμι-

Γ'. — Δάνειον τῶν 4 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 29 Μαΐου 1871 ἐξεδόθησαν 16,000 ὁμολογίαι εἰς ὀνομαστικὴν ἀξίαν 280 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πράγματι οἱ δανεισταὶ κατέβαλον μόνον 252. Κατὰ συνέπειαν τῶν κανονικῶς τῇ 15 Μαρτίου καὶ 15 Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργουμένων κληρώσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξοφληθήσεται τὸ δάνειον εἰς 28 ἔτη, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1881 ὁμολογιῶν ἀνήρχετο εἰς 14,255. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης ὁμολογίας εἶναι δρ. 22,40 ἀντιστοιχοῦν

σειάς τῆ 15 Ἰουνίου καὶ 15 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας :

1881	φρ.	1881	φρ.
15 Ἰανουαρίου	387	4 Ἰουνίου	426
5 Φεβρουαρίου	391	11 »	433
19 »	393	18 »	430 1/2
12 Μαρτίου	399	25 »	432
19 »	398	9 Ἰουλίου	429
2 Ἀπριλίου	398	16 »	431
16 »	411	23 »	430
22 »	420	30 »	430
30 »	422	13 Αὐγούστου	428
7 Μαΐου	427	20 »	427
14 »	430	27 »	427
20 »	426		
28 »	423		

Ε'. — Δάνειον τῶν 10 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 17 Δεκεμβρίου 1876 ἐξεδόθησαν 29,772 ὁμολογίαι εἰς ὀνοματικὴν ἀξίαν 250 φράγκων, ἐκ τῶν ὁποίων πράγματι κατέβαλον οἱ δανεισταὶ μόνον 197 1/2. Κατὰ συνέπειαν τῶν κανονικῶς τῆ 15 Μαΐου καὶ 15 Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργουμένων κληρώσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξοφλήθησεται τὸ δάνειον εἰς 44 ἔτη, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1881 ὁμολογιῶν ἀνήρχετο εἰς 29,268. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης ὁμολογίας εἶναι φρ. 16,80 ἀντιστοιχοῦν πρὸς τόκον 6 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνοματικοῦ κεφαλαίου καὶ πληρώνεται ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἐξ ἡμισείας τῆ 15 Ἰουνίου καὶ 15 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας :

1881	φρ.	1881	φρ.
15 Ἰανουαρίου	190	7 Μαΐου	213
22 »	190	14 »	215
29 »	190	20 »	211
5 Φεβρουαρίου	193	28 »	213
19 »	198	4 Ἰουνίου	213
12 Μαρτίου	199	11 »	214
19 »	198	18 »	215
26 »	198	25 »	214
2 Ἀπριλίου	200 1/2	9 Ἰουλίου	214
16 »	207	16 »	215
22 »	211	23 »	214
30 »	211	30 »	213
		5 Αὐγούστου	213
		13 »	213
		20 »	211

Γ'. — Δάνειον τῶν 60 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 3 Ἰανουαρίου 1879 ἐξεδόθησαν 120,000 ὁμολογίαι εἰς ὀνοματικὴν ἀξίαν 500 φράγκων, ἐκ τῶν ὁποίων πράγματι κατέβαλον οἱ δανεισταὶ μόνον 392 1/2. Καὶ τὸ δάνειον τοῦτο, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ, ἐξοφλεῖται διὰ κληρώσεων, αἰτινες πρὸς αὐτὸ ἐνεργοῦνται τῆ 20 Δεκεμβρίου, 20 Μαρτίου, 20 Ἰουνίου καὶ 20 Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ὑπολογισθείσης τῆς οὕτω ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου εἰς 40 ἔτη. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης ὁμολογίας εἶναι φρ. 30 ἀντιστοιχοῦν πρὸς τόκον 6 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνοματικοῦ κεφαλαίου καὶ πληρώνεται ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς κατὰ τεταρτημόριον τῆ 20 Ἰανουαρίου, 20 Ἀπριλίου, 20 Ἰουλίου καὶ 20 Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἴδου αἱ τρέχουσαι τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας :

1881	φρ.	1881	φρ.
15	396	7	Μαΐου
22	397	14	»
5	402 $\frac{1}{2}$	20	Μαΐου
12	403 $\frac{1}{2}$	28	»
19	407 $\frac{1}{2}$	4	Ιουνίου
26	403	11	»
5	405	18	»
12	409 $\frac{1}{2}$	25	»
19	409 $\frac{1}{2}$	9	Ιουλίου
26	410 $\frac{1}{2}$	16	»
2	415	23	»
16	428	30	»
22	434	5	Αυγούστου
30	438	13	»
		20	»
		27	»

Z'. — Δάνειον τῶν 120 ἑκατομ. φρ. Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τῆς 30 Δεκεμβρίου 1880, ἐξεδόθησαν 240,000 ὁμολογίαι εἰς ὀνοματικὴν ἀξίαν 500 φράγκων, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 373 ὠρίσθησαν ὅπως καταβάλωσιν οἱ δανεισταί. Καὶ τοῦ δανείου τούτου ἡ ἐξόφλησις ἐκανονίσθη διὰ κληρώσεων ἐνεργουμένων τῇ 1 Ἰουνίου καὶ 1 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκάστης ὁμολογίας εἶναι φρ. 25 ἀντιστοιχοῦν πρὸς τόκον 5 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου καὶ πληρώνεται 1 Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους. Ἡ κυκλοφορία τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου δὲν εἰσῆλθεν ἔτι εἰς τὴν κανονικὴν τῶν δημοσίων χρεωγράφων πορείαν.

ΣΙΤΗΡΑ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ.

Πρόσφατοι μελάται τῆς καταστατικῆς παρέχουσι τὰς ἐπομένους πληροφορίας ἐπὶ τῆς ἐν Αὐστρο-Οὐγγαρία κατὰ τὸ πρῶ-

χον ἔτος παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν, ἧτοι εἰδικῶς 1) σίτου, 2) σικάλεως, 3) βρώμης καὶ 4) κριθῆς. Θέλομεν πραγματευθῆ διαδοχικῶς καὶ περὶ τῶν τεσσάρων τούτων θρεπτικῶν ὑλῶν, ὅπως χρησιμεύσῃ τὸ πόρισμα εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἀλληλεγγύην τῆς συντηρήσεως διὰ μέσου τῶν διαφόρων κινήσεων τοῦ ἐξαγωγικοῦ καὶ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου.

A'. — Σῖτος. Εἰς 10 ἑκατομμύρια στρεμμάτων ἀναβιδάζεται ἡ ἐν Αὐστρία σπειρομένη σίτον γῆ, ἐκ τῶν ὁποίων 1 $\frac{1}{2}$ μὲν ἑκατομ. ὑπολογίζεται κατὰ 150,000 ἑκατολίτρων ὑποδεέστερον τῆς κατὰ μέσον ὄρον καθ' ἑλὴν τὴν Αὐστρίαν εἰς 12 $\frac{1}{10}$ ἑκατομ. ἑκατολίτρων ἀναβιβαζομένης ἐνιαυσίας παραγωγῆς, 8 $\frac{1}{2}$ δὲ ἑκατομ. ὑπολογίζονται κατὰ 1,250,000 ἑκατολίτρων ἐπὶ πλέον. Τοιοῦτοτρόπως συμφηφιζομένης τῆς ἐλλείψεως πρὸς τὴν περίσσειαν, ἡ κατὰ τὸ 1881 παραγωγή εἶναι κατὰ 1 περίπου ἑκατομ. ἑκατολίτρων ἀνωτέρα τῆς κατὰ μέσον ὄρον ἐνιαυσίας. Ἐν δὲ τῇ Οὐγγαρία ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς ἡ κατὰ μέσον ὄρον ἐνιαυσία παραγωγή σίτου ὑπολογίζεται εἰς 20 ἑκατομ. ἑκατολίτρων, ἀφ' ἑτέρου ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1881 συντελεσθεῖσα κατέπεσεν εἰς 18 ἑκατομ. ἑκατολίτρων. Ἐπὶ 26,000,000 στρεμμάτων γῆς, τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος σπείρονται σίτον ἐν Οὐγγαρία, 14,000,000 διετέλεσαν ἐφέτος ὑπὸ ὄρους ἐσοδείας ἐλλειποῦς. Συνυπολογιζομένων τῶν σιτοπαραγωγῶν κατὰ τε τὴν Αὐστρίαν καὶ Οὐγγαρίαν, προκύπτει ὅτι ἐπὶ 32,600,000 ἑκατολίτρων μέσης ἐνιαυσίας παραγωγῆς, κατὰ τὸ ἔτος 1881 παρήχθησαν μόνον 31,480,000.

B'. — Σίκαλις. Ἡ καλλιεργηθεῖσα διὰ τὸ προϊόν τοῦτο ἔκτασις ἐν μὲν τῇ Αὐστρία ὑπολογίζεται εἰς 20,000,000 στρεμμάτων, ἐν δὲ τῇ Οὐγγαρία εἰς 15,000,000. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνιαυσίαν μέσην παραγωγὴν ἀναβιδάζεται αὕτη εἰς 25 ἑκατομ. ἑκατολίτρων διὰ τὴν Αὐστρίαν καὶ εἰς 20 ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων διὰ τὴν Οὐγγαρίαν. Ἐν τούτοις κατὰ τὸ ἔτος 1881 παρήχθησαν 25,920,000 ἐν Αὐστρία καὶ 20,000,000 ἐν Οὐγγαρία, ὑπάρχει δηλαδή πλεόνασμα μόνον, ἐκ τῆς πρώτης κατὰ 1,920,000 ἑκατολίτρων.

Γ'. — Β ρ ώ μ η . Εἰς 18,000,000 στρεμμάτων υπολογίζεται ἡ εἰς παραγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου καλλιεργουμένη γῆ ἐν Αὐστρίᾳ καὶ εἰς 20,000,000 ἡ ἐν Οὐγγαρίᾳ. Ἡ ἐνιαυσία μέση παραγωγή ἀναδιδάσκει εἰς 30 ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων ἐν Αὐστρίᾳ καὶ εἰς 13 ἑκατομ. ἑκατολίτρων ἐν Οὐγγαρίᾳ. Ἐν ταῦτοις ἡ κατὰ τὸ 1881 ἐπιτευχθεῖσα παραγωγή υπολογίζεται εἰς 31,800,000 ἑκατολίτρων διὰ τὴν Αὐστρίαν καὶ εἰς 11,000,000 διὰ τὴν Οὐγγαρίαν.

Δ'. — Κ ρ ι θ ῆ . Ἡ καλλιέργεια τῆς κριθῆς κατέλαβε ἴσην ἑκτασιν γῆς καὶ ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἐν Οὐγγαρίᾳ, δηλαδή 10,000,000 στρεμμάτων. Κατὰ μέσον ἔρον ἐνιαυσίως ἡ μὲν Αὐστρία παράγει 16 ἑκατομ. ἑκατολίτρων, ἡ δὲ Οὐγγαρία 10 ⁶/₁₀ ἑκατομ. ἑκατολίτρων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1881 ἐπιτευχθεῖσαν παραγωγὴν, ἀνέρχεται αὕτη εἰς 16,000,000 ἑκατολίτρων ἐν Αὐστρίᾳ καὶ εἰς 9,900,000 ἐν Οὐγγαρίᾳ.

Συγκρίνοντες τὴν ἐπὶ τῶν σιτηρῶν παραγωγὴν κατὰ τὰ δύο κεφαλαιώδη τμήματα τῆς Αὐστροουγγρικῆς Αὐτοκρατορίας, παρατηροῦμεν ὅτι ἐπὶ μόνου τοῦ σίτου προέχει ἡ Οὐγγαρία (ἑκατόλιτρα 18,000,0000 : 13,480,000), ἐνῶ ἐπὶ τῆς σικάλεως, βρώμης καὶ κριθῆς προέχει ἡ Αὐστρία (ἑκατόλιτρα σ. 25,920,000 + β. 31,800,000 + κ. 16,000,000 : σ. 20,000,000 + β. 11,000,000 + κ. 9,900,000). Σχετικῶς δὲ πρὸς τὴν παραγωγικὴν δύναμιν ἐκάστης τῶν δύο χωρῶν, παρατηροῦμεν ὅτι ἐνῶ ἐν Οὐγγαρίᾳ ὑπάρχει κατάπτωσις ὑπὸ τὴν μέσην ἐνιαυσίαν παραγωγὴν κατὰ 2 ἑκατομ. ἑκατολίτρων ἐπὶ τοῦ σίτου, κατὰ 2 ἑκατομ. ἑκατολίτρων ἐπὶ τῆς βρώμης καὶ κατὰ 500 χιλ. ἑκατολίτρων ἐπὶ τῆς κριθῆς, ἐν Αὐστρίᾳ ὑπάρχει αὐξήσις παραγωγῆς ἀνω τῶν προηγουμένων μέσων ἐνιαυσίων ἔρων κατὰ 880,000 ἑκατολίτρων ἐπὶ τοῦ σίτου, κατὰ 1,920,000 ἑκατολίτρων ἐπὶ τῆς σικάλεως, κατὰ 1,000,000 ἑκατολίτρων ἐπὶ τῆς βρώμης. Τὸ προϊόν ἐφ' οὗ συμπίπτει ἡ παραγωγή τοῦ 1881 μετὰ τῆς μέσης ἐνιαυσίας εἶνα

διὰ τὴν Οὐγγαρίαν ἡ σικάλις (20 ἑκατομ. ἑκατολίτρων) καὶ διὰ τὴν Αὐστρίαν ἡ κριθή (16 ἑκατομ. ἑκατολίτρων).

ΕΛΒΕΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.

Κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1880 ἐνηργήθη ἀπογραφή τοῦ Ἑλβετικοῦ πληθυσμοῦ, ἐκ τῆς ἧς προέκυψεν ὅτι ἀναδιδάσκει οὗτος εἰς 2,846,104 κατοίκους. Ἴνα κρίνωμεν περὶ τῆς εἰς ἀνθρώπους ἀναπτύξεως τῆς Ἑλβετίας, ἀρκεῖ ἡ σημείωσις τῶν προηγουμένων ἀπογραφῶν. Οὕτω κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870 ὁ Ἑλβετικὸς πληθυσμὸς ἀνέβαιεν εἰς 2,669,095, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1860 εἰς 2,510,494, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1850 εἰς 2,354,659, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1837 εἰς 2,190,258. Ἐὰν λάβωμεν ὡς βάσιν συγκρίσεως τὰς τέσσαρας ἀπογραφὰς τῆς τελευταίας τριακονταετίας (1850 — 1860 — 1870 — 1880), παρατηροῦμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1860 ἠϋξήσεν ὁ Ἑλβετικὸς πληθυσμὸς κατὰ 215,835 κατοίκους, ἀπὸ τοῦ 1860 μέχρι τοῦ 1870 κατὰ 158,661 καὶ ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι τοῦ 1880 κατὰ 177,107. Ἡ γεννησιώτερη περίοδος τῆς αὐξήσεως ὑπῆρξε κατὰ τὴν δεκαετίαν 1850 μέχρι 1860, αἱ δὲ ἐπομέναι δύο δεκαετίαι ἐκ μειζόνων ἀνθρωπίνων ἀριθμῶν ἀναχωροῦσαι εἰς ἐλάσσονα ἔφθασαν ἀνθρωπίνης αὐξήσεως πορίσματα. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν 1870—80 ἡ αὐξήσις λογίζεται εἰς 6 τοῖς ⁶/₁₀.

Ἡ σημαντικὴ αὐξήσις τῆς πυκνότητος καὶ ἀραιότητος τοῦ πληθυσμοῦ παριστᾷ τὴν μεγαλειτέραν ἐν Ἑλβετίᾳ ποικιλίαν ἀναλόγως τῆς γονιμότητος ἢ μὴ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον διατελεῖ ὑπὸ τοὺς μᾶλλον ἀποτόμους τῆς παραγωγῆς ἔρους κατὰ συνέπειαν τῆς ἐξόχως ὀρεινῆς διασκευῆς τῆς χώρας. Τὸ καντώνιον Γκριζὸν ἔχον ἑκτασιν 7,185 \square χιλιομέτρων ἀριθμεῖ 94,994 κατοίκους, ἐνῶ ἡ Βαλ-βίλλ ἔχουσα

ἔκτασιν 37 χιλιομέτρων ἀριθμεῖ 65,101 κατοίκους. Ἐν γένει ἡ πυκνότης τοῦ Ἑλβετικοῦ πληθυσμοῦ κυμαίνεται κατὰ □ χιλιόμετρον μεταξύ 13 κατοίκων ὡς ἐν Οὐρί καὶ 1000 κατοίκων ὡς ἐν Βαλ-βίλλ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν κατὰ μέσον ὄρον πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ ἐφ' ἑλῆς τῆς Ἑλβετικῆς χώρας, ἡ τελευταία ἀπογραφή ἀναβιβάζει αὐτὸν εἰς 66,5 κατοίκους κατὰ □ χιλιόμετρον. Ἰδιαιτέραν ἔννοιαν κέκτηται ἡ διαμοίρασις τοῦ Ἑλβετικοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ πόλεως καὶ ἐξοχῆς. Οὕτως ἐν τῷ καντωνίῳ τῆς Γενεύης 63 τοῖς % ἀστοὶ καὶ 37 τοῖς % χωρικοί, ἐνῶ ἐν τῷ καντωνίῳ Τεσίν 11 τοῖς % ἀστοὶ καὶ 89 τοῖς % χωρικοί. Ἡ μεγαλειτέρα ποικιλία ἐν τῇ διαμοίρασει ταύτῃ ἀπαντᾶται μεταξύ τῶν διαφόρων καντωνίων, ἀνάλογος πάντοτε πρὸς τοὺς βιομηχανικοὺς καὶ γεωργικοὺς τῶν Ἑλβετικῶν κοινοτήτων ὄρους.

Ἐάν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω μεταβῶμεν εἰς τὴν εἰδικὴν καθ' ἕκαστον καντωνιον διανομὴν τοῦ Ἑλβετικοῦ πληθυσμοῦ, ὁ ἐπόμενος πίναξ περιλαμβάνει τῷ ἑκάστῳ προσῆκον :

Καντωνιον	κάτοικοι	Καντωνιον	κάτοικοι
Ζυρίχη	317,576	Σχιαφούζ	38,348
Βέρνη	532,164	Ἄπεντζελ ἔσωτ.	51,958
Λουκέρνη	134,806	Ἄπεντζελ ἔσωτ.	12,841
Οὐρί	23,694	Ζαιν-γκάλ	210,491
Σχβίτζ	51,235	Γκριζόν	49,999
Ὁμπβάλδ	15,356	Ἄργοβία	198,645
Νιδβαλδ	11,992	Θουργοβία	99,552
Γκλάρικ	34,313	Τεσσίν	130,777
Ζούγ	22,994	Βώδ	238,730
Φριμπούργ	115,400	Βαλαί	100,216
Σολαύρ	80,424	Νωσχιατέλ	103,732
Βαλ-βίλλ	65,101	Γενεύη	101,595
Βαλ-καμπάνι	59,271		
		Τὸ ὅλον	2,846,104

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΖΑΚΧΑΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ.

Ὅσοι νομίζουσιν ὅτι ἡ ζάκχαρις εἶναι προϊόν τῶν νεωτέρων χρόνων, δὲν ἔχουσιν ἀσφαλῆ γνώσιν τῆς ἱστορίας της. Ἐν πρώτοις τὸ ἐξ οὗ κατὰ κυριώτατον λόγον κατασκευάζεται ζακχαροκάλαμον ἀπαντᾶται εἰς ἀγρίαν κατάστασιν ἐν Ἰνδία, ἣτις καὶ ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης καὶ ἐκ διαφόρων ἱστορικῶν πληροφοριῶν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἐστία τῆς ζακχαροποιτικῆς βιομηχανίας. Τοιοῦτοτρόπως ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ ζάκχαρις ἦτο γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἰνδικὸν ἄλας.» Καὶ ὁ μὲν Θεόφραστος, κατατάσων τὸ μέλι εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἀναφέρει ρητῶς ὅτι ἡ τρίτη προέρχεται ἐκ καλάμων, ὁ δὲ Ἀρχιγένης ἀναλύει τὰς ιδιότητες τοῦ Ἰνδικοῦ ἄλατος κατὰ τὸ χρῶμα καὶ τὴν σκληρότητα, τὰ ὁποῖα εὕρισκε ὅμοια πρὸς τὸ κοινὸν ἄλας, καὶ κατὰ τὴν γευστικότητα τὴν ὁποίαν εὕρισκε προσεγγίζουσιν τὸ μέλι, ὁ δὲ Διοσκορίδης εἰδικώτερον ἀναφέρει ὅτι «ἐν τῇ Ἰνδία καὶ ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβία, τὸ ὄνομα τῆς ζακχάρειος δίδεται εἰς εἶδος τι μέλιτος στερεοῦ παραγομένου ἐκ καλάμου, ὅπερ, ἔχον σχῆμα προσομοιάζον πρὸς τὸ τοῦ ἄλατος, τιθέμενον ἐπὶ τῶν ὀδόντων θραύεται ὡς τὸ ἄλας.»

Ἄλλ' ἡ χρῆσις τῆς ζακχάρειος δὲν ἦτο κοινὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Τὴν ἐγνώριζεν ἡ φαρμακευτικὴ, καθὼς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ μεγάλη ἀγορὰ τῶν καταναλωτῶν. Τὸ ζακχαροκάλαμον ἐξήχθη ἐκ τῆς Ἀσίας ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἢ τῶν Σταυροφόρων, κατόπιν τῶν ὁποίων ἀπαντᾶται καλλιεργούμενον ἐν Κύπρῳ καὶ Σικελία, ἐκ τούτων δὲ μετηνέχθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος εἰς Μαδέραν καὶ εἰς τὰς Καναρίους νήσους, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν δὲ τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὰς ἐν αὐτῇ Ἰσπανικὰς καὶ Πορτογαλικὰς ἀποικίας, ἐν αἷς ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 16ου αἰῶνος ἡ καλλιέργεια τοῦ ζακχαροκαλάμου ἐπεξετάθη ἐν Ἀγίῳ Δομενίκῳ, ἐν Βρασιλία, ἐν Μεξικῷ, ἐν Περου, ἐν Χιλή, ἐν Ὀλλανδίας

ταῖς Ἰσπανικαῖς νήσοις τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς, Γαλλικαῖς, Ὀλανδικαῖς καὶ Δανικαῖς ἀποικίαις, ἀπετέλεσε δὲ ἔκτοτε τὸν κύριον πλοῦτον τῶν χωρῶν τούτων.

Δὲν πρέπει ἐνταῦθα νὰ νομίση τις ὅτι τὸ ζακχαροκάλαμον εἶναι ἡ μόνη πρώτη ὕλη ἐξ ἧς κατασκευάζεται ἡ ζάκχαρις. Ὅταν ἦτο ὑπερτετιμημένη ἡ ἐκ ζακχαροκαλάμου ζάκχαρις, κατεσκευάζετο ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1810 ζακχαρώδης ὕλη ἀπὸ σταφυλῶν καὶ ἰδίως λευκῶν σταφυλῶν· ὅλοι οἱ καρποὶ οἱ ἔχοντες τὸ χυμικὸν ὄξυ δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοιαύτην ζακχαρώδη κατασκευὴν ὡς τὸ μέλι, τὰ ἄπια, τὸ κόμι, τὰ γαιόμηλα, τὰ ὄσπρια κλπ. Μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ξύλων, τῶν ἀχύρων καὶ τῶν ρακῶν ἔφθασεν ἡ παραγωγικὴ τῆς ζακχαρώδους ὕλης τέχνη. Ἀλλὰ τὸ κύριον, εἰς ὃ ἡ προκειμένη μελέτη ἀναφέρεται, εἶναι ἡ παραγωγὴ ἐκ τοῦ ζακχαροκαλάμου καὶ ἐκ τῶν εἰς τὴν κρυσταλλώδη φύσιν αὐτοῦ ἰδιαιτέρως προσαρμοζομένων φυτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ κοκκινογούλια κέκτηνται ὅπως προέχουσιν ὀέσιν. Τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ καταταχθῇ ἡ κυρίως ζακχαροπαραγωγὴ εἰς τρεῖς κατηγορίας, 1) ἐκ ζακχαροκαλάμου, 2) ἐκ κοκκινογούλιων καὶ 3) ἐξ ἄλλων φυτικῶν οὐσιῶν ὡς σφενδάμων, φοινίκων, σοργοῦ, ἀραβοσίτου, καστάνων, σαλγαμίων, καρῶτων, κοκοβαλάνων, ἀνανά καὶ λοιπῶν τροπικῶν καρπῶν. Ἡ εἰδικὴ σημαντικότης τῶν τριῶν τούτων πηγῶν τῆς κυρίως ζακχαροβιομηχανίας ἔχει νῦν, καθ' ἃ σημειεῖ ἡ Μέλισσα τῆς Νέας Αὐρηλίας, καθ' ἃ πᾶν τὸν κόσμον ὡς ἐξῆς: Ἐκ ζακχαροκαλάμου παρήχθησαν 4,000,000 τόνοι ζακχάρως, ἐκ κοκκινογούλιων 1,670,000 καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν οὐσιῶν 150,000.

Αἱ σημαντικώτεραι λοιπὸν τῆς ζακχαροποιίας πηγαὶ εἶναι τὸ ζακχαροκάλαμον καὶ τὸ κοκκινογούλιον. Καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ κοκκινογουλίου ζακχαροπαραγωγὴ ἐνεργεῖται ἐν Εὐρώπῃ, διανεμομένη ὡς ἐξῆς κατὰ τὰς ἐπομένους χώρας αὐτῆς: Γερμανία 500,000 τόνοι, Γαλλία 425,000, Αὐστρία 410,000, Ῥωσσία 225,000, Βέλγιον, Ὀλλανδία κλπ. 110,000, τὸ ὅλον 1,670,000 τόνοι. Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ζακχαροκαλάμου

παραγωγὴ ἐνεργεῖται ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης, διανεμομένη κλιμακῆδον κατὰ τὰς ἐπομένους χώρας ὡς ἐξῆς: Ἀγγλικὴ Ἰνδία 1,550,000 τόνοι, Κούβα καὶ Πόρτο Ρίκο 700,000 καὶ λοιπαὶ κτήσεις Ἰσπανικαὶ 50,000, Ἀγγλικαὶ Ἀντίλλαι, Δεμεράρα κλπ. 250,000, Κίνα, Χογκόγκ κλπ. 250,000, Ὀλλανδικὴ Ἰνδία, Γιάβα κλπ. 220,000, Γαλλικαὶ Ἀντίλλαι, Γουιάνη 175,000, Βρασιλία 130,000, Λουϊσιάνη 125,000, Μαυρίκιος 125,000, Νῆσοι Φιλιππίναι 120,000, Αἴγυπτος 75,000, Περοῦ, Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ 55,000, Μεξικὸν 35,000, ἄλλαι χῶραι 140,000, τὸ ὅλον 4,000,000 τόνοι.

Ἐν γένει ἡ ζακχαροποιητικὴ βιομηχανία ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν μεγαλειτέρων τοῦ αἰῶνος βιομηχανιῶν. Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι συμβαδίζει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ κόσμος ζητεῖ τὸ γλυκὺ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν πικριῶν δι' ὧν τὸ ἐξάγοράζει. Ἴδου πῶς διενέμετο καθ' ἕκαστον κάτοικον τῶν ἐπομένων ἐπικρατειῶν ἐν ἔτει 1859 εἰς χιλιάγραμμα ἡ κατανάλωσις τῆς ζακχάρως: Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς 17, Ἀγγλία 15 ¹/₁₀, Ἑλβετία 7 ¹/₁₀, Ὀλλανδία 6, Γαλλία 5 ¹/₁₀, Σαρδηνία 4 ³/₁₀, Βέλγιον 3 ⁴/₁₀, Πορτογαλία 3 ²/₁₀, Γερμανία 2 ⁴/₁₀, Αὐστρία 1 ⁴/₁₀, Ἰσπανία ⁷/₁₀. Ἐκτὸς οἱ ὅροι τῆς προσωπικῆς κατανάλωσως τῆς ζακχάρως ὑπέστησαν ἰδιαιτέρας τροποποιήσεις. Οὕτω τελευταῖον ὑπολογίζεται ἡ εἰς λίτρας κατανάλωσις τῆς ζακχάρως καθ' ἕκαστον κάτοικον τῶν ἐπομένων χωρῶν ὡς ἐξῆς: Ἀγγλία 62, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς 41 ³/₄, Γερμανία 19, Ῥωσσία 7 κλπ. Αἴσθησιν προξενεῖ ὁ προδιόριστος τῆς Ἀγγλικῆς κατανάλωσως, ἥτις ἀπὸ δευτέρας ἐγένετο πρώτη καὶ ἀπὸ ἐπομένης τῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπέρεβη ταύτην κατὰ τὸ ἥμισυ.

ΝΟΜΙΚΗ ΤΑΞΙΣ ΕΝ ΣΠΕΤΣΑΙΣ ΠΡΟ ΤΟΥ 1821.

Οἱ δημογέροντες τῶν Σπετσῶν, ἐρωτηθέντες ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1833 περὶ τῶν νομίμων, τὰ ὁποῖα προηγουμένως ἴσχυον ἐν τῇ νήσῳ αὐτῶν, ὑπέβαλον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1833 ἐκθεσίν των, ἣτις, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ σειρὰν προηγουμένων ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιθεωρήσει δημομοσιεύσεων σχετικῶν πρὸς ἄλλα τῆς ἐπικρατείας μέρη. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

1. Κάθε γονεὺς ὁποῦ ἤθελε νὰ κάμῃ συνοικέσιον, ἦτον μὲ μόνον τὸν λόγον ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἐφυλάττετο δὲ τοσοῦτον, ὥστε πολλοὶ γονεῖς ἅμα ἐγεννῶντο τὰ παιδιὰ των τὰ ἀρρεβώνιζον, εὐθυμοῦντες καὶ συντρώγοντες καὶ συμπίνοντες.

2. Εἰς τὰ συνοικέσια, προικοσύμφωνα δὲν ἐγίνοντο. Προγαμιαῖαι δὲ δωρεαὶ πολυτίμων πραγμάτων ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρὸς ἐγίνοντο κατὰ τὴν στάσιν ἑνὸς ἐκάστου· ὁμοίως δὲν ἐγίνετο προικοπαράδοσις καμμία· ἀλλὰ μετὰ τὸν γάμον ἐθεωροῦντο τὰ ρουχικά, ἢ καὶ ἄλλα πολύτιμα (ἂν ἦτον) μεταξὺ τῶν συγγενῶν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα ὁ πατὴρ τῆς νύμφης ἤθελε δώσει μ' εὐχαρίστησίν του· αὐτὰ δὲ ἐδίδοντο ἄνευ τινὸς ἀποδεικτικοῦ ὡς εἴρηται· ἔξω δὲ ἀφ' ὅσα ὁ πατὴρ ἔδιδε τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ εὐχαρίστως, ὁ γαμβρὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ζητήτῃ τι περιπλέον.

3. Ὁ μὲν πατὴρ τοῦ ἀρσενικοῦ ἐχρεώσται ἀναλόγως τῆς στάσεώς του νὰ τοῦ κάμῃ μίαν οἰκίαν ἢ εἰς ἴδιόν του τόπον (ἂν εἶχεν) ἢ εἰς ἀγοραστὸν, ἢ εἰς χαρισμένον παρὰ τοῦ πενθεροῦ του· ἐὰν δὲ ὁ πατὴρ ὕστερεῖτο, ὁ υἱὸς κατεσκευάζεν οἰκίαν μόνος, ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου του.

4. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ θηλυκοῦ ἐπροίκιζεν αὐτὸ κατὰ τὴν εὐχαρίστησίν του, χωρὶς ἢ θυγάτηρ νὰ ἐνέχεται πλέον ἀπὸ περιουσίαν πατρικὴν ἢ μητρικὴν.

5. Κάθε πατὴρ ὁποῦ ἡ τέχνη δὲν ἦτο ἄλλη παρὰ ναύτης ἀπλῶς, ἢ πλοίαρχος, ἔπερνε τὸν υἱὸν του μεθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ χρόνους τῆς ἡλικίας του, καὶ ὑπηρέτει ὡς μικρὸς ναύτης τὸν πατέρα του μέχρι τῆς ἡλικίας τοῦ 15 ἢ 16 χρόνου· ὕστερον ἐπήγαινε μόνος του ὁ υἱὸς καὶ ὅσα ἐκέρδιζε τὰ ἔδιδε τοῦ πατρὸς του, ὁ δὲ πατὴρ ἐχρεώσται νὰ τὸν ἐνδύῃ, καὶ εἰς τῇ ὑπανδρείαν του νὰ τοῦ κάμῃ πρῶτα οἰκίαν (ἂν ἦτο εἰς κατάστασιν), καὶ δεύτερον τὸν γάμον· ἡ πατρικὴ οἰκία ἦτο τοῦ μικροτέρου· ὅσα θηλυκὰ καὶ ἂν εἶχεν, τὰ ἐπροίκιζε κατὰ τὴν θέλησίν του· καὶ ἦτο καιρὸς ὁποῦ ὁ πατὴρ ἐλάμβανεν ἄλλην κατάστασιν, καὶ αἱ ἀνύπανδροι θυγατέρες ἐλάμβανον ἄλλην προίκα δηλ. ἢ μικροτέραν ἢ μεγαλητέραν· παρομοίως καὶ οἱ υἱοὶ· καὶ οὔτε αἱ προῦπανδρευμέναι θυγατέρες, οὔτε οἱ γαμβροὶ, οὔτε τὰ τέκνα του δὲν εἶχον δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι περισσότερόν τι ἀφ' ὅ,τι ὁ πατὴρ των αὐτοπροαιρέτως τοῖς ἔδωκε πρότερον.

6. Ἀποθνήσκοντος τοῦ πατρὸς οἱ υἱοὶ ἐπεριλάμβανον τὴν περιουσίαν του· ἂν εἶχεν ἀνυπάνδρους θυγατέρας ἔπρεπεν οἱ ἀδελφοὶ νὰ τὰς ὑπανδρεύσουν, δίδοντες καὶ ἐξ ἰδίων, ἂν εἶχαν τὸν τρόπον, ἢ οἱ ἔχοντες τὸν τρόπον τὰς οἰκονομοῦσαν ὅπως ἐτύχαιεν, διανέμοντες οἱ ἀδελφοὶ ἐξ ἴσου τὴν πατρικὴν ἢ μητρικὴν περιουσίαν· ἡ δὲ οἰκία ἔμενε πάντοτε εἰς τὸν δεύτερον ἀδελφὸν μὲ κοινὴν ὄλων εὐχαρίστησιν, ὡς λαβόντος ἑνὸς ἐκάστου τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ.

7. Ἐάν τις ἔχων τέκνα καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἄφινε περιουσίαν τινά, ἡ περιουσία αὕτη ἔμενε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς συζύγου του, ἣτις μὴ ἐρχομένη εἰς γάμον ἐτέρῳ ἀνδρὶ, καὶ ἐπέχουσα τόπον ἀνδρὸς, ἠδύνατο νὰ μεταχειρίζηται αὐτὴν, κατὰ τὴν εὐχαρίστησίν της, ἐωσότου οἱ κληρονόμοι ἦσαν ἀνήλικες.

8. Ἐάν τις ἔχων τέκνα ἤθελε τελευτήσῃ ἐν ὀφειλήματι, τὰ τέκνα κατὰ χρέος ἔπρεπε ἐκδουλεύοντα ν' ἀποδώσωσι τὸ πατρικὸν χρέος· ὡσαύτως χρέος ἦν αὐτοῖς ἀπαραίτητον, καὶ ζώσης τῆς μητρὸς αὐτῶν, ἐὰν ὁ πατὴρ ἄφινε θυγατέρας, φέ-

ρειν αὐτὰς εἰς γάμον, καὶ προικίζειν αὐτὰς κατὰ δύναμιν.

9. Ἐάν τις ἀποθανῶν ἐν δυστυχίᾳ καὶ εἰς χρέος, ἀφινεν οἰκογένειαν, μετὰ τὸν θάνατον δὲ αὐτοῦ ἀπέθνησκε καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἐάν ἡ γυνὴ ἤθελε νὰ ὑπανδρευθῆ, τότε ἐπωλεῖτο ἡ οἰκία καὶ ἀπεδίδοτο τὸ χρέος τοῦ ἀνδρός, ἀποδοθέντος δὲ τοῦ χρέους, ἐάν ἐπερίσσευον χρήματα ἐλάμβανε καὶ ἡ σύζυγος τὴν προϊκά της, ἐάν δὲ μὴ, δὲν ἐλάμβανε τίποτε.

10. Ἐάν τις ἀνὴρ ἤθελεν ἀποθάνῃ ἐν εὐτυχίᾳ, ἀνευ κληρονόμων, καὶ ἡ γυνὴ ἤθελε νὰ δευτεροῦπανδρευθῆ, τότε ἡ γυνὴ ἐλάμβανε τὴν προϊκά της, καὶ τὸ ἐπιβάλλον μέρος αὐτῆς τῆς οὐσίας τοῦ ἀνδρός, κατὰ τὸν Ἐκκλησιαστικὸν νόμον, σύμφωνα μὲ τὴν γνώμην τῶν προυχόντων, τὸ δὲ ἐπίλοιπον ἔμενεν εἰς τὸν πατέρα τοῦ θανόντος (ἂν ἔζη), ἢ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ἢ τέλος εἰς τὸν πλησιέστερον αὐτοῦ συγγενήν.

11. Ἐάν στήρα τις γυνὴ, μείνασα χήρα, δὲν ἤθελε νὰ δευτεροῦπανδρευθῆ, οὐδεὶς τῶν συγγενῶν τοῦ ἀνδρός ἠδύνατο ν' ἀποσείσῃ αὐτὴν, ἀλλ' ἡ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος ἀνδρός της ἔμενεν εἰς τὴν ἐξουσίαν της μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς, ὁμοῦ μ' ἓναν ἐπίτροπον διορισμένον ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνδρός· μετὰ τὸν θάνατον δὲ αὐτῆς ἡ κληρονομία διανεμουμένη εἰς τοὺς πλησιέστερους συγγενεῖς, τὰ μὲν ἀνήκοντα αὐτῇ ἐλάμβανον οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, τὰ δὲ εἰς τὸν σύζυγον της π' ἀνάπαλιν.

12. Ὁ ἐκ νομίμου αἰτίας διαχωριζόμενος τὴν σύζυγον του, δὲν ἐπέστρεφεν αὐτῇ παρὰ μόνον τὴν προϊκά της, τὴν ὁποίαν μετὰ τὸν θάνατόν της ἐκληρονόμουν τὰ τέκνα της· ἐάν δὲ ὁ ἀνὴρ δὲν ἐγνώριζεν εἰς αὐτὴν νόμιμόν τινα αἰτίαν ἀπὸ τῆς μὴ κωλοῦσας τὸ διαζύγιον, δὲν ἠδύνατο ποτὲ νὰ διαχωρίσῃ αὐτὴν, ὡς οὐδὲ παλαιόθεν ἀχρὶ τοῦδε τοιοῦτόν τι συνέβη.

13. Κάθε διαθήκη ὅπου ἐγένετο, ἢ ἀπὸ πνευματικὸν ἢ ἀπὸ ἱερέα, ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλον πολίτην, ἐλογίζετο ἱερὰ καὶ ἀμετάτρεπτος, καὶ οἱ παρευρισκόμενοι εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἐάν δὲν ἤξευρον γράμματα, ὑπεγράφοντο διὰ τοῦ γραφῆως.

14. Κάθε διαθήκη πατρὸς ἦτον ἀπαρασάλευτος καὶ τὸς

τοὺς κληρονόμους πολλὰ δεκτὴ καὶ εὐχάριστος καθ' ἑλὴν τὴν ἔκτασιν.

15. Κάθε διανομὴ κληρονομίας ὅπου διεφιλονεικεῖτο ἀπὸ τὰ μέρη, ἢ καθεστῶσα ἀρχὴ τὴν ἀφιέρωνεν εἰς τὸν ἀρχιερέα, ὅστις προσεκαλεῖτο, καὶ μετὰ δύο ἢ τριῶν προκρίτων ἀπεφάσιζε κατὰ τὸν Ἐκκλησιαστικὸν νόμον, καὶ οὕτως ἐλάμβανε τέλος ἢ ὑπόθεσις, χωρὶς νὰ γείνη μετὰ τῶν διαφιλονεικουμένων μερῶν κἀνὲν ἐγγραφὸν ἐξοφλητικόν.

16. Ἡ ἀδιάθετος κληρονομία ἐμοιράζετο μὲ εἰρηνικὸν τρόπον, ἀλλ' ἐάν ἐτύχαινε νὰ μὴ συμφωνοῦν τὰ μέρη, τοὺς καθήσυχάζον οἱ κατὰ καιρὸν δημογέροντες (πρόκριτοι) μετὰ τοῦ ἀρχιερέως· ἐάν δὲ ὁ ἀποθανὼν δὲν εἶχε τέκνα, οὔτε γονεῖς, οὔτε ἀδελφοὺς, ἐκληρονομεῖτο κατὰ μὲν τὴν πατρικὴν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς πατρικοὺς κληρονόμους, κατὰ δὲ τὴν μητρικὴν ἀπὸ τοὺς μητρικοὺς.

17. Νόμος τοῦ Ἀρμενοπούλου δὲν ἠκούετο εἰς ταύτην τὴν νῆσον, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐσέβοντο ἅπαντες, ὅστις ἐνεκρίνετο παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, εἰς τὰς πράξεις τοῦ ὁποίου ἅπαντες ἐδείχνον κάθε εὐπέθειαν καὶ ὑποταγὴν, χωρὶς ἀνθίστασιν ἢ δυσἀρέσκειαν.

18. Ὅρκον τις ποτὲ δὲν ἔπερνε, ἀλλ' οὔτε ἦτον δεκτὸς εἰς κἀνένα οὔτε ἐνάγοντα οὔτε ἐναγόμενον.

19. Δὲν ἠδύνατό τις ποτὲ νὰ πάρῃ ὀπίσω πρᾶγμα πωλημένον, οὔτε χωράφι, οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἄλλο τι, ἀλλ' ἔμενε πάντοτε εἰς τὸν ἀγοραστήν ὅστις καὶ ἂν ἦτον· οὔτε ἡ ἰδίᾳ ἀρχὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοῦτο, ἢ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ παραχωρήσῃ αὐτὸ τοῦ συμπλησιαστοῦ ἢ τοῦ υἱοῦ, ἢ τοῦ ἀνεψιοῦ, ἢ τινὸς τῶν συγγενῶν.

20. Τινὲς εἰς τὸν θάνατόν τους ἀφιναν διὰ ψυχικὸν τους τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας των, ἢ ἄλλου τινὸς ἱερέως, δι' ἐν ἡίδυο σαραντάρια, ἐν μέρος γῆς, ἢ ἄλλου συγγενοῦς των ἢ ἀναδεκτοῦ των· τὸ τοιοῦτον δὲ ἐγνώριζετο καλῶς δεδομένον ἀπὸ τὸν ἀποθανόντα, καὶ ἀμετάτρεπτον.

21. Ὅσα ἐγγράφα πωλήσεως ἐγίνοντο ἢ διὰ γῆν, ἢ δι'

οικίαν, ὁ πωλητὴς ἐσυμφώνει τὴν τιμὴν τοῦ πράγματος μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἰδιαιτέρως, καὶ ἔπειτα ἕνας ἀπλῶς γραφεὺς ἢ ἱερεὺς, ἢ ἄλλος πολίτης, ἔκαμνε τὸ πωλητήριον ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ὅπωςδήποτε καὶ ἂν ἐγίνετο, ἢ μὲ μάρτυρας, ἢ καὶ χωρὶς, ἐθεωρεῖτο ὡς ἱερὸν, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν κληρονόμων, οὔτε υἱός, οὔτε γαμβρός, οὔτ' ἄλλος συγγενῆς ἢ γείτων, δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ διαλύσῃ, ἀλλ' ἐγνωρίζετο παρ' ὄλων ἢ πώλησις αὐτῆ νόμιμος, καὶ πολλὰ μὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ἀνυπόγραφοι ἀπὸ τοῦς πωλοῦντας ἰδιοκτῆτας διὰ τὴν ἀγνοίαν γραμμάτων· οὕτως οἱ ἀγορασταὶ ὑποκόδοι ἐπὶ τοῦ τόπου οἰκοδομάς, ὅπως ἤθελαν, καὶ ἦσαν ἀπαρασάλευτοι, διότι ἡ πώλησις αὐτῆ ἐξήρτητο ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἰδιοκτῆτου, ὅστις ἦτον ἢ κεφαλῆ, ἢ μέλος τῆς οἰκογενείας του.

22. Κάθε ὁμολογία ἢ δανειστοῦ, ἢ δανειζομένου ἐγένετο μὲ μόνον δύο στήλας γραμμάτων, διότι ἐπεῖχε τόπον ἢ καλὴ πίστις, καὶ ἦτον δεκτὴ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ γραφεὺς· πολλάκις οἱ πλεῖστοι τῶν ἐντοπίων ἐδάνειζόν μὲ μόνον τὸν λόγον τῆς ἀπλῆς πίστεως, ὥστε ἐγένοντο καὶ συντροφίαι καὶ κατασκευαὶ πλοίων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀνευ δηλ. ἐγγράφων συμφωνητικῶν (ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων καταστίχων ἐνὸς ἐκάστου) καὶ οὕτως εἶχον καλῶς μόνον μὲ τοῦς παρευρισκομένους συγγενεῖς, οἵτινες ἐχρησίμευον ὡς μάρτυρες νόμιμοι.

23. Κάθε κρίσις ἢ φιλονεικία ὅπου ἐπαρουσιάζετο εἰς τὴν ἀρχὴν ὅποιον τέλος ἐλάμβανεν ἦτον ἀνέκκλητον, καὶ οὕτω προσυπογραφομένη ἢ ἀπόφασις ἀπὸ τὸν εὐρισκόμενον Προεστὸν καὶ Καγγελάριον ἐσφραγίζετο ἢ μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἢ μὲ τὴν τῶν διαβατηρίων τῶν πλοίων· τὴν ἀπόφασιν ταύτην οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῆ ἢ ἀκυρώσῃ.

24. Ὅποια κρίσις καὶ ἂν ἐγίνετο ἀπὸ τοῦς κατὰ καιρὸν Τουρκοδιοικητὰς, οἱ ὅποιοι διωρίζοντο ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, ἀπεφασίζετο ἀπὸ τοῦς Προκρίτους τῆς νήσου ταύτης, οἵτινες τὴν ἐσφραγίζον ὡς ἀνωθεν μὲ μίαν τὴν τῶν δύο σφραγίδων, καὶ

ἐπρόθετεν ἀνωθεν τοῦ ἐγγράφου τὴν σφραγίδα του καὶ ὁ Τουρκοδιοικητῆς.

25. Κάθε πλοίαρχος θέλων νὰ συνάξῃ σερμαγιά, ἐστελλε τὸν γραμματέα του ἢ ἐπήγαινε μόνος του, καὶ τὰ ὅσα ἐλάμβανε χρήματα ἐσημείωνεν εἰς τὸ κατάστιχόν του, καὶ εἰς ἄλλους μὲν ἔδιδεν ἀπόδειξιν, εἰς ἄλλους δὲ ὄχι· καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ταξειδίου του ἐνεχείριζε τοῦ γραμματέως του τὸ κέρδος μὲ μίαν σημείωσιν, ὅστις τὸ διένειμεν εἰς καθ' ἕνα, ὅπου καὶ ἂν τὸν εὕρισκεν, ἢ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἢ ἐντὸς μαγαζείου τινός, ἢ καὶ καθ' ὁδόν· ὅσοι δὲ ἐξ αὐτῶν ἐζήτουν τὴν σερμαγιά, εἰδοποιοῦν τὸν πλοίαρχον πρότερον, ὁ δὲ πλοίαρχος ἐὰν δὲν εὕρισκε τὸν ἴδιον, τὴν ἐνχειρίζεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ μὲ τὴν καλὴν πίστιν, χωρὶς ν' ἀπαιτήσῃ ἐξοφλητικὸν ἢ ἀπόδειξιν (καὶ ἂν εἶχε δώση), καὶ διελύετο ἢ μεταξὺ τῶν σχέσις τοιουτοτρόπως.

26. Τινὲς τῶν πλοίαρχων ἔδιδον ἐνίοτε καὶ ἀποδεικτικά, καὶ ὅταν ἀπέδιδον τὰ χρεωστούμενα χρήματα εἰς τοῦς δανειστάς πολλάκις δὲν ἐλάμβανον ὀπίσω αὐτὰ, ἢ διότι ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν εὐκολύνοντο νὰ τὰ εὕρωσιν, ἢ οἱ μὴ εἰδότες γράμματα ἀνέβαλον τὸν καιρὸν, καὶ οὕτω πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐνῶ ἐκκληρώθησαν, εἶναι χωρὶς ἐξοφλησιν διὰ τὴν μεταξὺ αὐτῶν καλὴν πίστιν.

27. Οὐδεὶς τῶν ἀπλῶν ναυτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ μερίδιον ἐνὸς ταξειδίου εὐτυχοῦς, μείνας ἀπὸ τὸ πλοῖον πρὶν τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ταξειδίου, ἄκοντος τοῦ πλοίαρχου· (ἐκτὸς ἂν ἤθελε μείνη μὲ τὴν θέλησιν τοῦ πλοίαρχου, ἢ ὡς ἀσθενῆς, ἢ δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας).

28. Ἦτο συνήθεια δεκτὴ εἰς ὅλους, τὸ νὰ μοιράζωσι μετὰ τοῦ πλοίαρχου οἱ ναῦται, τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς πραγματείας ἐλάβον κέρδος, ἢ καθ' ὁδόν, ἢ εἰς γῆν ξένης ἐπικρατείας, ἢ ἅμα ἤθελον φθάσει εἰς τὴν πατρίδα των· δὲν ἠδύνατο δὲ κανεὶς τῶν ναυτῶν νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν, ἢ εἰς τοῦς προκρίτους νὰ ζητήσῃ μερίδιον ἐγὼς ταξειδίου πρὸ και-

ροῦ ἀποπερατωθέντος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παρουσιασθῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ταξειδίου.

29. Τὰ εἰς τὸν λιμένα μας, ἢ ὑπὸ τὴν διοίκησίν μας ὑπάρξαντα, καὶ τὰ νῦν εὐρισκόμενα πλοῖα, ἅπαντα ἀνήκουν εἰς ἡμᾶς· ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν δὲ περιστάσεων πολλοὶ τῶν ἡμετέρων πλοιάρχων, καθὼς καὶ τῶν δύο ναυτικῶν νήσων, διὰ νὰ φέρωσι σημαίας ἄλλοεθνεῖς, ὡς ρωσικὴν, ἀγγλικὴν, αὐστριακὴν κτλ. ἔκαμον οἰκονομικὰς πωλήσεις πρὸς ἀσφάλειαν τῆς θαλασσοπορίας των, καὶ ἐπειδὴ ἔνιοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἔλαβον ἀποδεικτικὰ, διὰ τὰ οἰκονομικὰ ἔγγραφα, ὡς ἔφημεν, ἄλλοι δὲ καὶ λαθόντες, ἐκ τῶν συμπιπτουσῶν περιστάσεων τὰ ἔχασαν, ἐξαιτοῦμεν ὅτι, ἐὰν ἐκ τῶν ἀτόμων ἐκείνων τῶν ἄλλοεθνῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένεν αὕτη ἡ οἰκονομικὴ πώλησις ἤθελον παρουσιασθῶσιν ὀψέποτε νὰ τὰς ἀπαιτοῦν ὡς ἀληθεῖς, νὰ μὴν εἶναι δεκταὶ δι' ὄλου, οὐσαι γεγενημέναι κατὰ τὸν ὁποῖον εἴπομεν οἰκονομικὸν τρόπον, καὶ εἰς τοῦτο ἅπαντες ἐγγυούμεθα.

30. Ὅσα ἔγγραφα ἤθελον παρουσιασθῶσι ἐσφραγισμένα ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως, διὰ τῆς σφραγίδος τῆς κοινότητος, ἥτις διαιρεῖται εἰς πέντε κομμάτια, νὰ εἰδοποιεῖται ἢ κατὰ καιρὸν δημογεροντία διὰ νὰ τὰ ἐπεξεργάζεται, διότι παρεμπιπτουσα ἢ σφραγίς αὕτη εἰς διάφορα ἄτομα, οὐχὶ μόνον ψευδῆ καὶ ἀνύπαρκτα πολλὰ ἐξ αὐτῶν πιθανὸν νὰ ὑπάρχωσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ χάριν γινόμενα διὰ τὰς περιστάσεις· διὸ καὶ εἶνε ὑποπτα καὶ ἀμφίβολα ἅπαντα.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ ΠΟΛΕΩΣ CHICAGO.

Εἰς τὸ πλευρὸν τῶν ἀγρίων φυλῶν τῆς Ἀμερικῆς αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι χάριν ἀσφαλείας πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων εἶχον ἀνεγείρει παρά τῇ λίμνῃ Michigan μικρὸν φρούριον ἐπὶ μικροσκοπικοῦ σταθμοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ διαβαίνοντες ἱερα-

πόστολοι καὶ μικρέμποροι ὠνόμαζον Chicago. Κατὰ τὸ ἔτος 1830 ὁ συνοικισμὸς οὗτος ἦτο ἀπλῶς ἄθροισμα στρατιωτῶν καὶ διαβατῶν. Μετ' ὀλίγα ἔτη ἤρχισε νὰ ἀποκτᾷ ἐγκατεστημένους κατοίκους, οἵτινες τῷ 1837 ἀνεβιβάσθησαν εἰς 4,000, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνεγνωρίσθη ἡ Chicago ὡς δῆμος. Μετὰ 30 ἔτη τῷ 1867 ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνέβη εἰς 225,000, τῷ 1874 μετὰ τὴν φοβερὰν τοῦ 1872 πυρκαϊάν τὴν καταστρέψασαν τὸ τέταρτον τῆς πόλεως ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνέβη εἰς 300,000 καὶ τῷ 1880 εἰς 500,000. Ἐν διαστήματι δεκαετηρίδος 44 ἐτῶν ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ μηδενὸς πόλις ἡμίσεως ἑκατομμυρίου κατοίκων! Τοῦτο ἔχει ἰκανῶς τὸ θαυμάσιον, ἐὰν δὲν ἦσαν πολλὰ τὰ τοιαῦτα φαινόμενα ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ εὐρώστῃ τοῦ Νέου Κόσμου χώρῃ. Τοιουτοτρόπως πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν ἡμέραν ἐκτίσθη ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς ἡ πόλις West Virginia City, ἥτις ἐντὸς μὲν τῶν πρώτων 48 ὡρῶν ἐχαράχθη τὸ σχέδιον αὐτῆς, ἐκτίσθησαν καταλύματα διὰ μίαν χιλιάδα κατοίκων καὶ ἐννέα αἴθουσαι κοινοτικῆς ζωῆς ἦσαν εἰς πλήρη κίνησιν, τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἰδρύθησαν δύο τράπεζαι καὶ ἠριθμοῦντο ἤδη πολλὰ ξενοδοχεῖα, τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φύλλον ἐπιτοπίου ἡμερησίας ἐφημερίδος, παραλειπομένων τῶν ἑτέρων λεπτομερειῶν καὶ τῶν ἀκολούθως ἐπενεχθεισῶν φυσικῶ τῷ λόγῳ τελειοποιήσεων εἰς μείζονας διαστάσεις.

Ἐν γένει ἡ τοποθεσία τῆς Chicago κέκτηται μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὴν τεραστίαν τῆς πόλεως ἀνάπτυξιν. Διὰ τῆς λίμνης Michigan συγκοινωνεῖ μετὰ τεσσάρων ἑτι ἄλλων λιμνῶν καὶ εἶναι τοιουτοτρόπως ἡ πόλις ἐπὶ τῶν ὀχθῶν εἰδους τινος μεγάλης μεσογείου θαλάσσης πλευστῆς καὶ ἐνουμένης μετὰ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, μεταφέροντος τὰ πλοῖα τῶν ὠκεανῶν εἰς τὴν εὐτυχῆ πόλιν, ἀνεξαρτήτως τῶν λοιπῶν ἀρτηριῶν αἵτινες κατασκευάζουσι διαφόρους πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἐνώσεις αὐτῆς. Ἐὐθέως εἶναι ὅτι ἡ Chicago ἀποτελεῖ τὴν μεγαλειτέραν

τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου ἀγορὰν εἰς σιτηρὰ, κτήνη καὶ ξυλείαν, σημαντικωτάτην κατέχουσα ἐπίσης θέσιν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σιτηρὰ, ἀρκεῖ ἡ παρατήρησις ὅτι πολὺ ὑπολείπονται τῆς Chicago οἱ τέσσαρες μεγαλείτεροι τοῦ παγκοσμίου σιτεμπορίου λιμένες. Τοιουτοτρόπως ἐνῶ ἡ Chicago τῷ 1880 ἐξήγαγε 3,200,000 τόνων σίτου καὶ ἀραβοσίτου, ἡ Νέα Ὑόρκη ἐξήγαγε 2,400,000, ἡ Λιβερπούλ εἰσήγαγεν 1,200,000, τὸ Λονδῖνον 1,150,000 καὶ ἡ Μασσαλία 680,000. Ἐν γένει ἡ σιτεμπορικὴ τῆς Chicago ἀγορὰ διατελεῖ εἰς ἀδιάκοπον καὶ γενναίαν πρόοδον· ἐνῶ τῷ 1868 εἰς 23 ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων ὑπολογίζοντο τὰ ἀποτεταμιευμένα ἐν ταῖς κολοσαίαις ἀποθήκαις τῆς σιτηρὰ, τῷ 1880 ἀνεβιβάσθη ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἰς 55 ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων, τοῦτέστι ἄνω τοῦ διπλασίου. Αἱ σιταποθῆκαι τῆς Chicago δέονται ἰδιαιτέρας μνείας, καθόσον εἶναι τὰ μεγάλα κέντρα πρὸς ἃ πανταχόθεν διευθύνονται τὰ σιτηρὰ τῆς περιόικου χώρας, ὅπως καθαρισθῶσι, ζυγισθῶσι, καταταχθῶσι καὶ ἐτοιμασθῶσι πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐξαγωγήν. Ἐκάστη αὐτῶν ἀποτελεῖ ἄπειρον σειρὰν ἐξ ὀπτοπλίνθου οἰκοδομῶν, ἐχουσῶν ἐξ πατώματα, καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ μέχρις ἡμίσεως ἑκατομμυρίου ἑκατολίτρων.

Ἐπὶ τοῦ ἐν Chicago ἐμπορίου τῶν κτηνῶν οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ εἶναι ἱκανῶς χαρακτηριστικοί. Ἐνῶ ἡ ἀγορὰ τῆς Μασσαλίας δέχεται ἐνιαυσίως ἐν σχεδὸν ἑκατομμύριον κτηνῶν καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν Παρισίων 2 ἑκατομμύρια, εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Chicago ἐν ἔτει 1880 ἐκομίσθησαν πλέον τῶν 8 $\frac{7}{10}$ ἑκατομμυρίων, ἧτοι 7 ἑκατομ. χοίρων, 1 $\frac{4}{10}$ ἑκατομ. βοῶν, 336,000 προβάτων κλπ. Εἰς πρόσκαιρον τοποθέτησιν τοῦ ἀπείρου αὐτοῦ ποσοῦ τῶν κτηνῶν ἐσχηματίσθη ἰδιαιτέρα τρόπον τινα πόλις παρὰ τῆς Chicago μετὰ δένδρων, ξενοδοχείων, σιδηροδρόμου, ταχυδρομείου, τηλεγραφείου, χρηματιστηρίου καὶ ἄλλων ἐφοδίων τοῦ ἀχανοῦς αὐτοῦ συνοικισμοῦ. Εἰς 14,000 ἐργάτας ὑπολογίζονται οἱ ἐν τοῖς σφαγείοις ἀσχολού-

μενοὶ ἐργάται. Τὸ δὲ κρέας παρασκευάζεται πρὸς μεγάλας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἀποστολὰς ἀπὸ ὄλων τῆς τέχνης τῶν μηχανισμῶν, δι' ἄλατος, καπνοῦ, πάγου κλπ.

Ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς ξυλείας ἡ πρώτη ἐν τῷ κόσμῳ θέσις τῆς Chicago σχετίζεται πρὸς τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις τῶν ἐν ταῖς γειτονικαῖς περιφερείαις δασῶν, διὰ τὰς προμηθείας τῶν ὁποίων ἐνασχολεῖ ἡ πόλις κεφάλαιον πλέον τῶν 420 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Εἰς μόνος ἔμπορος ἐν ἔτει 1879 διέθεσε ξυλείαν 80 ἑκατομμυρίων \square ποδῶν, ὀλοκλήρον ναυτικὸν ἔχων εἰς τὴν κυριότητά του, ἀτμοκίνητον καὶ ἰστιοφόρον. Ὑπάρχουσιν δὲ 94 τοιαῦτα κολοσσαῖα ξυλουργεῖα, τὰ ὅποια μόνον εἰς σανίδας ἐν ἔτει 1880 ἐπώλησαν πλέον τῶν 1 $\frac{1}{2}$ δισεκατομμυρίων \square ποδῶν ἀπὸ μηχανικοῦ πρίωνος εἰργασμένας. Παντὸς εἶδους ξυλεία περιέχεται εἰς τὸ μέγα τῆς Chicago ἐμπόριον, ἀπὸ τῆς ἀπλουστερας χρήσεως μέχρι τῶν τελείως παρεσκευασμένων ξυλίνων οἰκιῶν, εἰς ἃς δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ νὰ στηθῶσι, ὅπως ἐπιτευχθῆ πλήρης ἡ τῆς σχετικῆς βιοτικῆς διακονία.

Ἡ λοιπὴ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς πόλεως ἔχει πλείστας ἀναλογίας πρὸς τὰς ἐκτεθείσας τρεῖς κεφαλαιῶδεις τοῦ πλοῦτου αὐτῆς πηγὰς, αἵτινες βεβαίως οὐχὶ εἰς μᾶτην κέκτηνται τὰ πρωτεῖα πρὸς πᾶσαν ἄλλην τῆς ὕψηλίου πόλιν. Παντὸς εἶδους μηχανικὰ ἐργαστάσια, μετάλλων, ἀνθράκων, μηχανῶν ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν γεωργίαν προσηρμοσμένων. Ἐν μόνον ἐργαστάσιον ἐν ἔτει 1880 παρήγαγεν 13,000 τοιαύτας μηχανάς. Ἡ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή τῆς Chicago κέκτηνται ἰδιαιτέραν σημασίαν ὑπολογιζόμεναι εἰς ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια. Τοιουτοτρόπως εἰσήγαγεν μὲν ἡ πόλις 192 ἑκατομμύρια μολύβου (ἕκαστον μολύβου=3 ἑκατόλιτρα) λινοσπόρου, 2 $\frac{7}{10}$ ἑκατομ. τόνων γαιάνθρακος, 2 ἑκατομ. μολύβου πατάτα, 1 $\frac{3}{10}$ ἑκατομ. βαρέλας ἄλατος, 40 ἑκατομ. λιτρῶν ἐρίου, ἐξήγαγε δὲ 1 $\frac{3}{10}$ δισεκατομμύριον λιτρῶν χοιρείου κρέατος, 358 ἑκατομ. λιτρῶν λίπους, 71 ἑκατομ. λιτρῶν δερμάτων, 60 ἑκατομ. λιτρῶν

βουτύρου. Ἐν γένει ἡ προκειμένη εἰκὼν τῆς εὐτυχοῦς πόλεως δύναται νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῶν ἐν ἔτει 1880 ἐπομένων ἐργασιῶν τῆς πιστωτικῆς τῆς οἰκονομίας: 364 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἰδιωτικαὶ καταθέσεις ἐν ταῖς τραπέζαις αὐτῆς καὶ 9 $\frac{1}{2}$ δισεκατομμύρια δραχμῶν μεταφορὰ ἐν τῷ Συμφηφιστηρίῳ (Clearing house) αὐτῆς ἔχουσι τι ἐκπληκτικῶς ἐπιβάλλον.

ΔΕΙΓΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.

Βεβαίως δὲν ἔχομεν κατὰ νοῦν νὰ ἐλέγξωμεν, σκοποῦμεν ἀπλῶς νὰ βεβαιώσωμεν ἱστορικὴν ἀλήθειαν δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐννοοῦσι τὰς ἀπὸ τοιαύτης πηγῆς ὠφελείας. Τὰ κοινοβουλευτικὰ σώματα διακρίνονται ἐκ πολλῶν στοιχείων, τῶν ὁποίων ἡ φιλέργια δὲν εἶναι τὸ μικρότερον. Ἐπιθεωροῦντες τὰς ἐργασίας τῶν κοινοβουλευτικῶν σωμάτων τῆς Εὐρώπης, ἐσταματήσαμεν μετ' ἐνδιαφέροντος εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἐργασιῶν τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἀφ' ἧς αὕτη συνήλθεν ἐν Βορδῶ τῇ 12 Φεβρουαρίου 1871 μέχρι τῆς 11 Μαΐου 1875. Κατατάσσονται αὗται εἰς ἑπτὰ τμήματα, ἧτοι α') νομοσχέδια καὶ προτάσεις μετὰ πλήρους ἐκθέσεως, β') νομοσχέδια μετὰ συνοπτικῆς ἐκθέσεως, γ') ἔργα ἐπιτροπῶν πρωτοβουλίας καὶ προτάσεις ἐνώπιον αὐτῶν, δ') ἔργα εἰδικῶν ἐπιτροπῶν καὶ προτάσεις ἐνώπιον αὐτῶν, ε') ἔργα ἐπιτροπῶν ἀνώπιον τῶν ὁποίων παρεπέμφθη ἡ μελέτη ζητημάτων τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος, ς') ἔργα ἐπιτροπῶν ἀνακριτικῶν καὶ ζ') σχέδια καὶ προτάσεις ὑποβληθέντα εἰς τὸ προεδρεῖον.

Ὅσον ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὰ καθέκαστα τῶν ἔργων, ἰδοὺ πῶς ἔχουσι ταῦτα ἐν τῇ προεκτεθείσῃ περιόδῳ: Ἡ Συνέλευσις ἐπελήφθη 1390 σχεδίων καὶ προτάσεων νόμων, ἐξ ὧν 988 σχέδια καὶ προτάσεις ἐπεψηφίσθησαν, 74 κατεψηφίσθησαν, 118 ἀπεσύρθησαν, 46 ἔμειναν ἐν καταστάσει σχεδίου ἐπὶ

τῆς οὐσίας, 26 ἐν καταστάσει περιληπτικοῦ σχεδίου, 78 ὑπεβεβλήθησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, 39 ὑπεβεβλήθησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐπιτροπῶν πρωτοβουλίας, 18 ὑπεβεβλήθησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐπιτροπῶν δημοσίου ἐνδιαφέροντος, 3 σχέδια ἢ προτάσεις ἐν τοῖς γραφείοις. Διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων σχεδίων διωρίσθησαν 410 ἐπιτροπαί, ἧτοι 289 ἐπιτροπαί ἐπιτετραμμέναι τὴν μελέτην σχεδίου ἢ προτάσεως ὠρισμένης, 34 ἐπιτροπαί πρωτοβουλίας, 34 ἐπιτροπαί ἀναφορῶν, 32 ἐπιτροπαί δημοσίου ἐνδιαφέροντος, 5 ἐπιτροπαί προϋπολογισμοῦ, 1 ἐπιτροπὴ τοῦ στρατοῦ, 1 ἐπιτροπὴ τῆς ἀποκεντρώσεως, 1 ἐπιτροπὴ τῶν χαρίτων, 4 ἐπιτροπαί λογιστικαί, 9 ἐπιτροπαί ἀνακριτικαί. Ἐν γένει 7,805 ἀναφοραὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἀναφορῶν, αἵτινες ἐποίησαν ἐκθέσεις ἐπὶ 2,584, παρέπεμψαν 2,245 εἰς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς καὶ ἀπεμάκρυναν 457 ἐλλείψει νομιμοποιήσεως. Εἰδικῶς δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν προϋπολογισμῶν ὑπέβαλεν ἐκθέσεις τῷ 1871 μὲν 33, τῷ 1872 δὲ 54, τῷ 1873 δὲ 46, τῷ 1874 δὲ 61, μέχρις 11 Μαΐου 1875 δὲ 53. Αἱ ὀκτὼ ἀνακριτικαὶ ἐπιτροπαί κατέθεσαν 122 ἐκθέσεις, ἡ ἐπιτροπὴ δὲ τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ ἡ τῶν συνταγματικῶν νόμων ἐκάστη ἀνὰ 3 ἐκθέσεις.

ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΟΘΑΠΩΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.

Ἐν γένει ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης εἶναι τὸ πρῶτον θεμέλιον τῆς κοινωνικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ζωῆς. Ἄνευ δικαιοσύνης, οὐδεμία τάξις καὶ ἄνευ τάξεως οὐδεμία πρόοδος. Ἀφαιρέσατε τὴν δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδοὺ μεταβάλλεται αὕτη εἰς ἀγέλην ἀλληλοκαταβρωσκομένων θηρίων. Ἀλλὰ τοῦτο δύναται τις νὰ εἴπῃ εἶναι γενικὸν θεώρημα ἀναπίδεκτον ἀμφισβητήσεως διὰ τὰ μέλη τῆς αὐτῆς κοινωνίας καὶ διὰ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς μέ-

λή ἄλλοτριῶν ἐπικρατειῶν. Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τῶν ἄλλοδαπῶν πρὸς ἀλλήλους, αἱ νομοθεσίαι τῶν ἐθνῶν ἔχουσι πολὺ ἔτι στάδιον ἐνώπιόν των ἵνα φθάσωσι εἰς τὴν γενικὴν τῆς ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ιδέαν. Κατὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπὲρ πολὺ καθυστεροῦσα, διότι ἀνοίγει τὰς πύλας τῆς δικαιοσύνης καὶ πρὸς τοὺς ἄλλοδαποὺς διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἐν ἰκανῶς εὐρείᾳ κλίμακι, εἴτε κατὰ συνέπειαν συνθηκῶν, εἴτε προκειμένου περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, διεκδικήσεως ἀκινήτων, διαχειρίσεως ὑποθέσεων, ἐκτελέσεως συμβολαίων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ἀποζημιώσεως ἐκ κολασίμων πράξεων ἐν αὐτῇ ἐνεργηθειῶν, λήψεως προφυλακτικῶν μέτρων κλπ. Ἐπὶ τῆς τελευταίας περιπτώσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἐν τῷ προαγομένῳ ὁσημέραι διεθνεῖ ἐμπορίᾳ ἐπανάληψις περιβάλλεται ἰδιαίτερον χαρακτηριστῆρα, ἠγέρθη τὸ ζήτημα ἂν τὰ ἡμεδαπὰ δικαστήρια δύνανται νὰ δικάσωσι μεταξὺ ἄλλοδαπῶν ἐπὶ κατασχέσεων ἐνεργουμένων κατ' ἀλλήλων ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ. Τὸ ζήτημα δὲ τοῦτο δύναται νὰ μελετηθῇ ὑπὸ δύο ἐπόψεις, τὴν τοῦ δικονομικοῦ δικαίου καὶ τὴν τοῦ διεθνοῦς δικαίου.

Α'. — Ἐν γένει τὸ ἄρθρον 1025 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀναγράφει τὴν ἀρχὴν, ὅτι «πᾶς δανειστῆς» ἐπομένως καὶ ὁ ἄλλοδαπὸς δανειστῆς «ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ἔλα τὰ μέτρα ὅσα εἶναι πρόσφορα καὶ συγχωρητὰ πρὸς ἐξασφάλισιν» τῶν δικαιωμάτων των· μεταξὺ δὲ τῶν μέτρων τούτων τὸ ἄρθρον 1034 τῆς αὐτῆς δικονομίας ὀρίζει καὶ τὴν συντηρητικὴν κατάσχεσιν «ἐὰν ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἄλλοδαπὸς ἢ ὑπάρχει διάφορος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δανειστοῦ κατοικία». Κατηγορηματικώτερον ἔτι ἐκφράζονται τὰ ἄρθρα τῆς αὐτῆς δικονομίας 27 καὶ 19 § 4, διότι κατ' αὐτὰ ἄλλοδαποὶ δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι παρ' ἄλλοδαπῶν διὰ κατασχέσεως πραγμάτων αὐτῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ εὐρισκομένων, ὅτε τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ἑποίου τὴν περιφέρειαν εὐρίσκεται τὸ κατασχεθὲν, εἶναι ἀρμόδιον εἰς ἐκδίκασιν τῶν τυχόν ἐγερθεισῶν διαφορῶν. Τούτου δοθέντος, καὶ

συνδυαζομένων τῶν προσημειωθέντων ἄρθρων πρὸς ἀλληλα, ἀφοῦ δύναται τὰ ἐν Ἑλλάδι πράγματα τοῦ ἄλλοδαποῦ νὰ κατασχεθῶσιν ὑπὸ ἄλλοδαποῦ, ἐπόμενον εἶναι ὅτι καὶ αὐτῇ ἡ κυρία ἀπαίτησις τοῦ ἄλλοδαποῦ, ἐφ' ἣ ἐνηργήθη ἢ κατάσχεσις, δύναται νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν εὐρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα κατὰ τὸ σαφέστατον γράμμα τοῦ ἄρθρου 19 § 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Β'. — Ἐκ δὲ τῆς ἐτέρας ἐπόψεως τῆς τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, ὁ κατὰ τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ παραδεδεγμένα πατριάρχης τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάλων Vattel (βιβλ. 2 κεφ. 8 § 103) ἀναγράφει τὴν βαθμηδὸν ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν συγγραφέων παραδεκτὴν γενομένην θεμελιωδεστάτην ἀρχὴν, ὅτι «καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλοδαπῶν διαφοραὶ πρέπει νὰ διαλύωνται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τοῦ τόπου καὶ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου», συντάσσεται δὲ ὁ περικλεῆς συγγραφεὺς πρὸς τὴν ἐν Ἑλβετίᾳ πρακτικὴν καθ' ἣν ὡς δικαστῆς τοῦ τόπου θεωρεῖται «ὁ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐν ᾧ ὁ ἐναγόμενος εὐρίσκεται κατὰ τὴν γένεσιν αἰφνιδίως τινὸς διαφορᾶς». Ἐν γένει ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπὶ τῶν ἄλλοδαπῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐπεκτάσεως τῆς δικαστικῆς τοῦ τόπου ἐξουσίας εἶναι ἀφιλονείκητος. Κατὰ τὸν Bluntschli (§ 319) «τὰ πλοῖα τὰ εἰσερχόμενα ἐντὸς τῶν ὑδάτων ξένης ἐπικρατείας, τὰ ἀγκυροβολοῦντα ἐντὸς ξένου λιμένος, τὰ ἀναβαίνοντα ποταμὸν ξένης χώρας ὑπόκεινται εἰς τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς, ἐνόσω μένουσιν ἐντὸς τῆς θαλασσίας περιφέρειας τῆς». Σημαντικωτάτη εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος ἡ τελευταία νομολογία αὐτοῦ τοῦ Ἀνωτάτου ἀγγλικοῦ δικαστηρίου (Court of appeal in Chancery) ὅπερ κατὰ τὸ 1873 διέταξε τὴν κατάσχεσιν ἄλλοδαποῦ πλοίου ἐπὶ αἰτήσῃ ἄλλοδαποῦ κατ' ἄλλοδαποῦ (Hambourg) εἰς ἐκτέλεσιν συμβάσεως περὶ πωλήσεως τοῦ πλοίου, ὅπερ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε καταπλεύσει εἰς λιμένα Ἀγγλικόν (ιδ. Revue de droit international et de législation comparée ἔτος 1874 φύλ. 4ον)

Ἡ Ἀγγλικὴ αὐτὴ νομολογία στηρίζεται εἰς ἀσφαλεστά-

τας νομικὰς βάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐκτὸς τῆς ἀποκτήσεως ἀκινήτων ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ἀτύχᾳ δικαιώματα, οἱ ἀλλοδαποὶ ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς ἡμεδαποὺς (Franqueville, Institutions de l'Angleterre κεφ. 2 § 2) μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς προσωπικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κρατήσεως ἀλλοδαποῦ ὑπὸ ἀλλοδαποῦ (1 καὶ 2 Viet. κεφ. 110).

Ἀπέναντι τῆς προμνησθείσης ad hoc Ἀγγλικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ὅτι κατασχετὸν τὸ ξένον πλοῖον ὑπὸ ξένου δανειστοῦ ἐν ξένη ἐπικρατείᾳ, ἢ ἐναντία Γαλλικῇ ὑπὸ τῶν Ἐφετείων Aix (1831) καὶ Douai (1844) δοθεῖσα μικρὰς ἀποβαίνει σημασίας, οὐ μόνον διότι ἄλλα Ἐφετεῖα καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ (Liege 1843) δὲν συμμερίζονται αὐτὴν, ἀλλὰ διότι, ἐνῶ κατ' ἀρχὴν ἐν Γαλλίᾳ εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι μεταξὺ ἀλλοδαπῶν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἐγχώριον δικαιοσύνην νὰ διατάσῃ συντηρητικὰ μέτρα (κατασχέσεις κλπ.), ὅσον ἀφορᾷ τὰ πλοῖα ὑπεστηρίχθη ἢ ἐν λόγῳ μεταξὺ τῶν ἀλλοδαπῶν ἐξαιρέσεις, διότι ὡς παρατηρεῖ ὁ Fœlix (τομ. 1 § 162) ἐπρόκειτο περὶ κατασχέσεως ἀλλοδαποῦ πλοίου ἐκ μέρους ἀλλοδαποῦ δανειστοῦ, ὅστις εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν ἀλλοδαπὸν ὀφειλέτην του ἐνέχυρα εὐρισκόμενα ἐν Γαλλίᾳ. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Γαλλικὴ ἐξαιρέσις ἔχει τι οὐσιωδῶς ἐκ τοῦ πραγματικοῦ αὐθαίρετον καὶ ἀπὸ ἰδιαιτέρων περιστάσεων ἐξαρτώμενον. Παραλείπομεν δ' ὅτι ἐμελετήθη, τοῦλάχιστον ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου Aix, ὑπὸ ἔποψιν ὄλως παροδικῆν (Dalloz, droit civil 234).

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων νομολογιῶν, τῆς μὲν Ἀγγλικῆς σταθερᾶς, τῆς δὲ Γαλλικῆς ἀμφιβόλου, ἡ ἐνέργεια τῆς Ἑλληνικῆς δικαιοσύνης, σύμφωνος πρὸς τὴν ἰσχύουσαν ἐν τῇ χώρᾳ νομοθεσίαν, καθὰ ἤδη ἀνεπτύχθη προηγουμένως αὕτη, προσεγγίζει μᾶλλον τὴν Ἀγγλικὴν ἐφαρμογὴν, καὶ ἀνήκει οὐσιωδῶς εἰς τὴν νεωτέραν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν τῷ δικαίῳ τῶν ἔθνῶν ὀσημέραι τελειουμένης προστασίας ὄλων τῶν τῆς ἀνθρωπογενείας μελῶν, μόνον καὶ μόνον διότι εἶναι τοιαῦτα, ἀνεξαρτήτως δηλαδὴ ἀπὸ φυλετικῶν καὶ ἐθνικῶν λόγων, καθ'

ἢ λίαν εὐγλώττως τὸ ἐν Leipzig Ἀνώτατον Ἐμπορικὸν Δικαστήριον ἀνέγραψεν ἐν τῇ ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου 1871 ἀποφάσει του (Id. Revue de droit international, 1874, φυλ. 3).

ΤΕΛΩΝΙΑΚΑΙ ἈΝΑΛΟΓΙΑΙ.

Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῶν διδομένων τοῦ ἐν ἔτει 1880 ἑλληνικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπὶ 47,716,857 δραχμῶν καθολικῶν ἐσόδων τῆς ἐπικρατείας 16,950,400 ἀνήκουσιν εἰς τὴν φορολογικὴν τοῦ τελωνείου μηχανήν. Ἡ ἀναλογία εἶναι 28,21 τοῖς % . Καθόσον τὰ τελῶνια σχετίζονται ἀμέσως πρὸς τὴν διεθνή συναλλαγὴν καὶ εἶναι πράγματι φορολογικοὶ ἐπ' αὐτῆς σταθμοὶ, θὰ ἦτο χρησιμωτάτη ἡ γνῶσις τῶν κατὰ πᾶσαν ἐπικράτειαν ὑφισταμένων τελωνίων τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἐννοίαν μέσου τινος ὄρου αὐτῶν. Ἀλλὰ τοιαύτη ἔρευνα προϋποθέτει τὴν κατάστρωσιν στοιχείων περιβαλλομένων ὑπὸ μεγάλων δυσχερειῶν περὶ τε τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν κατὰ τόπους κυβερνητικὴν οἰκονομίαν.

Ἡ μέθοδος τῆς ἀναλογίας τοῦ τελωνιακοῦ μέρους τῶν δημοσίων προϋπολογισμῶν πρὸς τὴν ὀλοκληρίαν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἐν ἀρχῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπεδείξαμεν, εἶναι ὑπὸ διαφόρους ὄψεις προχειροτέρα καὶ εἰς γενικά συμπεράσματα πληρεστέρα. Ἐνῶ δὲ περὶ τῆς Ἑλλάδος οἱ ὑπολογισμοὶ ἡμῶν ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἔτος 1880, διὰ τὰς λοιπὰς τῶν ἐπομένων ἐπικρατειῶν ἀναφερόμεθα εἰς ἐποχὴν κατὰ εἴκοσιν ἔτη ἀρχαιοτέραν (1859), ἀπὸ τῆς ὁποίας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον συνέβησαν μέχρι τοῦδε διάφοροι τελωνιακαὶ τραποποιήσεις. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ὁ πίναξ εἶναι ἱκανῶς ἐνδεικτικὸς:

Ἑνωμ. Πολιτεῖαι 93,07 τοῖς %	Σαρδηνία . . . 12,75 τοῖς %
Νορβηγία . . . 59,02	Γαλλία . . . 11,71
Σουηδία . . . 36,22	Ρωσία . . . 11,25
Ἑλβετία . . . 35,43	Ἰσπανία . . . 10,56
Μεγάλη Βρετανία 32,90	Πρωσσία . . . 9,88
Ἑλλάς (1880) 28,21	Βέλγιον . . . 8,52
Σαξωνία . . . 15,31	Αὐστρία . . . 7,65
Βαυαρία . . . 13,36	Ὀλλανδία . . . 3,97

Κατὰ μέρος τιθεμένης τῆς ἀποστάσεως ἐν τῇ κατὰ τὰ τελωνεῖα χρονολογικῇ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν συγκρίσει, ἀποστάσεως ἐν ἣ μεγάλαι συνέβησαν μεταβολαὶ καὶ ὑπὸ πολιτειακοῦς καὶ ὑπὸ δημοσιονομικοῦς λόγους ὡς π. χ. ἐν Γαλλίᾳ, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Ἑλλάς μικρὸν μέχρι τοῦδε ἐβάδισεν ἐν τῇ τελωνιακῇ ὁδῷ. Ἔρχεται κατὰ πόδα τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν πλειότερον ἔτι ταύτης ἐπιβαρυνομένων ἐπικρατειῶν. Ἐτέρωθεν αἱ ὑπὸ ἐλαφρότερους ὅρους διατελοῦσαι ἐπικράτειαί δὲν εἶναι αἱ ὀλιγώτερον ἐμπορικαί, ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας. Ἄλλ' ἐν γένει ἡ τελωνιακὴ φορολογία κέκτηται εὐκολίας, αἰτινες πάντοτε ἐρμηνεύθησαν ἐν τῇ πρακτικῇ ὑπὲρ ἀναπτύξεως αὐτῆς. Καὶ τὰ πράγματα τῆς κυβερνητικῆς οἰκονομίας βαδίζουσι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν καιρῶν, οἷτινες διὰ μέσου ἀδιακόπων νευρικῶν συγκινήσεων συμπληροῦσι τὸ τῆς κοινωνικῆς καὶ δημοσίας βιωτικῆς στάδιον.

Ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ σύστημα τῆς τελωνιακῆς ἐπιτάσεως ὀλισθηρὸν καὶ ἐπώδυνον εἶναι ὁσάκις τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ζωῆς καὶ ὁ πολὺς τῶν καταναλωτῶν κόσμος, δηλαδὴ αἱ ἀπορώτεραι τῆς κοινωνίας τάξεις, ἰδιαιτέρως ἐπιβαρύνονται. Τότε οἱ ἔχοντες τὰ μεγάλα εἰσοδήματα αἰσθάνονται ὀλιγώτερον τὸ τελωνιακὸν βᾶρος καὶ οἱ ἔχοντες τὰ μικρὰ εἰσοδήματα καταπιέζονται εἰς τὰ θεμέλια αὐτὰ τῆς ὑπάρξεώς των. Ἔργον λοιπὸν ἐξόχου τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν κυβερνήτου εἶναι ἡ εὔρεσις τοῦ δικαίου μέσου, εἰς ὃ πρέπει ἡ πολιτεία νὰ ἀτενίζῃ διηνεκῶς.